

ombudsman
veřejný ochránce práv

Sp. zn.: 2625/2023/VOP/DK

Sp. zn.: 25/2022/SZD/JHO

Č. j.: KVOP-22989/2024

Zveřejňování soudních rozhodnutí v databázi Ministerstva spravedlnosti

---

Výzkumná zpráva 2024

Obsah

Poslání ochránce	4
Úvod	5
Shrnutí	8
Výsledky výzkumu	10
1. Okresní soudy	10
1.1 Rozsah databáze rozhodnutí	10
1.2 Práce s databází rozhodnutí, uživatelská přívětivost	12
1.3 Pseudonymizace	16
1.4 Zveřejňování rozhodnutí v databázi	18
1.5 Počet zveřejněných rozhodnutí a čas strávený zveřejňováním	22
1.6 Další komentáře	24
2. Krajské soudy	26
2.1 Rozsah databáze rozhodnutí	26
2.2 Práce s databází rozhodnutí, uživatelská přívětivost	28
2.3 Pseudonymizace	29
2.4 Zveřejňování rozhodnutí v databázi	29
2.5 Počet zveřejněných rozhodnutí a čas strávený zveřejňováním	31
2.6 Další komentáře	31
3. Vrchní soudy	32
3.1 Vrchní soud v Olomouci	32
3.2 Vrchní soud v Praze	32
4. Akademická pracoviště	33
4.1 Rozsah databáze rozhodnutí	33
4.2 Práce s databází rozhodnutí, uživatelská přívětivost	34
4.3 Pseudonymizace	37
4.4 Žádosti o poskytnutí rozhodnutí podle zákona č. 106/1999 Sb.	38
4.5 Další komentáře	38
5. Další uživatelé databáze soudních rozhodnutí	40
5.1 Rozsah databáze rozhodnutí	40
5.2 Práce s databází rozhodnutí, uživatelská přívětivost	42
5.3 Pseudonymizace	42

5.4	Žádosti o poskytnutí rozhodnutí podle zákona č. 106/1999 Sb.	43
5.5	Další komentáře	43
6.	Advokáti	44

Poslání ochránce

Již od roku 2001 ochránce chrání osoby před nezákonným či jinak nesprávným jednáním nebo nečinnostmi správních úřadů a dalších institucí. Tehdy má právo nahlížet do úředních či soudních spisů, žádat úřady o vysvětlení a může bez ohlášení provádět místní šetření. Shledá-li pochybení úřadu a nepodaří se mu dosáhnout nápravy, může informovat nadřízený úřad či veřejnost.

Od roku 2006 ochránce plní úkoly národního preventivního mechanismu podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Systematicky navštěvuje zařízení, v nichž se nacházejí osoby omezené na svobodu, a to jak z moci úřední, tak v důsledku závislosti na poskytované péči. Cílem návštěv je posílit ochranu před špatným zacházením. Svá zjištění a doporučení ochránce zobecňuje v souhrnných zprávách z návštěv a na jejich základě formuluje standardy zacházení. Návrhy na zlepšení zjištěného stavu a odstranění případného špatného zacházení ochránce směřuje jak k samotným zařízením a jejich zřizovatelům, tak k ústředním orgánům státní správy.

V roce 2009 byl ochránce pověřen rolí národního orgánu pro rovné zacházení a ochrany před diskriminací (*equality body*). Přispívá tedy k prosazování práva na rovné zacházení se všemi osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, národnost, pohlaví, sexuální orientaci, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, víru nebo světový názor. Za tím účelem poskytuje pomoc obětem diskriminace, provádí výzkum, zveřejňuje zprávy a vydává doporučení k otázkám souvisejícím s diskriminací a zajišťuje výměnu dostupných informací s příslušnými evropskými subjekty.

Od roku 2011 ochránce rovněž sleduje zajištění cizinců a výkon správního vyhoštění.

Počínaje lednem 2018 zastává ochránce také funkci monitorovacího orgánu pro naplňování práv zakotvených Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením a pomáhá také cizincům-občanům Evropské unie, kteří žijí nebo pracují v České republice. Poskytuje jim informace o jejich právech a pomoc při podezření na diskriminaci z důvodu státní příslušnosti.

Ke zvláštním oprávněním ochránce patří právo podávat Ústavnímu soudu návrhy na zrušení podzákoných právních předpisů, právo vedlejšího účastenství před Ústavním soudem v řízení o zrušení zákona či jeho části, právo podat správní žalobu k ochraně veřejného zájmu či návrh na zahájení kárného řízení s předsedou či místopředsedou soudu. Ochránce také může příslušnému úřadu doporučit vydání, změnu či zrušení právního nebo vnitřního předpisu. Doporučení ke změně zákona podává vládě.

Ochránce je nezávislý a nestranný, z výkonu své funkce je odpovědný Poslanecké sněmovně, která ho zvolila. Má jednoho voleného zástupce, kterého může pověřit výkonem části své působnosti. Se svými poznatky ochránce průběžně seznamuje veřejnost prostřednictvím médií, internetu, sociálních sítí, odborných seminářů, kulatých stolů a konferencí. Nejdůležitější zjištění a doporučení shrnuje zpráva o činnosti veřejného ochránce práv předkládaná každoročně Poslanecké sněmovně.

Úvod

Cíle zveřejňování soudních rozhodnutí

Jedním z předpokladů pro naplnění práva na spravedlivý proces¹ je **zveřejňování soudních rozhodnutí**. Přispívá k předvídatelnému rozhodování soudů, sjednocení rozhodovací praxe i ke snížení počtu žádostí o rozhodnutí na základě zákona č. 106/1999 Sb.²

V České republice k naplňování tohoto cíle slouží **několik veřejně přístupných databází soudních rozhodnutí**, zejména databáze vrcholných soudů³ a databáze vybraných soudních rozhodnutí vrchních a krajských soudů.⁴ Nově, s účinností od 1. 1. 2023, pak také databáze rozhodnutí okresních, krajských a vrchních soudů.⁵

Výzkum v roce 2016

Veřejná ochránkyně práv v roce 2016 provedla výzkum týkající se databáze vybraných soudních rozhodnutí vrchních a krajských soudů.⁶ Požádala v něm soudy, advokáty a akademické pracovníky, aby ji seznámili se svými zkušenostmi se zveřejňováním rozhodnutí v databázi podle dřívější instrukce Ministerstva spravedlnosti.⁷ Ochránkyně na základě posbíraných dat dospěla k závěru,⁸ že **ministerstvo, ač vytvořilo veřejně přístupnou evidenci soudních rozhodnutí a její fungování upravilo svou instrukcí, nezajišťuje její řádné naplňování. Neposkytuje totiž soudům odpovídající metodické vedení pro zveřejňování rozhodnutí, dle sdělení soudů ani dostatečné finanční (personální) zajištění. Ministerstvo ani nekontroluje, zda soudy naplňují databázi v souladu s instrukcí.**

Aby zveřejňování soudních rozhodnutí naplňovalo výše uvedené cíle, mělo by se týkat **rozhodnutí všech soudů**, tedy i těch nejnižších, okresních soudů. Nemělo by navíc zůstat jen u zveřejňování rozhodnutí, která byla vybrána jako právně zajímavá. A v neposlední řadě by nemělo být omezeno pouze na rozhodnutí meritorní. **Dlouhodobě proto trváme**

---

1 Srov. kapitolu 7.9.2 Právo na konzistentní judikaturu soudů. Kmec, Jiří a kol. Evropská úmluva o lidských právech: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, xxvii, 1660 s. ISBN 9788074003653.

2 Zákon č. 106/1999 Sb., zákon o svobodném přístupu k informacím.

3 Databáze Nejvyššího správního soudu (dostupná zde: <https://vyhledavac.nssoud.cz/>), Nejvyššího soudu (dostupná zde: <https://www.nsouid.cz/>) a Ústavního soudu (dostupná zde: <https://nalus.usoud.cz/Search/Search.aspx>).

4 [Judikatura vrchních a krajských soudů](http://www.nsouid.cz/judikaturavks/judikatura_vks.nsf), dostupná zde: http://www.nsouid.cz/judikaturavks/judikatura_vks.nsf.

5 Dostupná zde: <https://rozhodnuti.justice.cz/soudnirozhodnuti/>.

6 Dostupná na stránkách Nejvyššího soudu: https://www.nsouid.cz/judikaturavks/judikatura_vks.nsf/uvod.

7 Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 20/2002-SM, ze dne 20. června 2002.

8 Viz zpráva veřejné ochránkyně práv ze dne 7. 11. 2016, sp. zn. 4292/2015/VOP, dostupná zde: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/4496>.

na tom, aby ministerstvo zajistilo zveřejňování rozhodnutí všech soudů a v co největší míře.

Nová databáze soudních rozhodnutí

Ministerstvo v roce 2022 zprovoznilo novou [databázi soudních rozhodnutí](#), obsahující vybrané typy meritorních rozhodnutí z některých agend okresních, krajských a vrchních soudů. Od počátku slibovalo, že nastavený rozsah zveřejňovaných rozhodnutí je zkušební a bude se rozšiřovat.

Zveřejňování rozhodnutí v této databázi je pro soudy **povinné** podle § 118a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích. Podrobnosti stanoví vyhláška ministerstva č. 403/2022 Sb., o zveřejňování soudních rozhodnutí.

Vyhláška **vymezuje rozsah zveřejňování⁹** (agendy a typy zveřejňovaných rozhodnutí) následovně:

- Od 1. 1. 2023 soudy zveřejňují
  - v agendě T¹⁰ rozhodnutí ve věci samé pouze o trestných činech podle § 331 až 333¹¹ trestního zákoníku¹² a
  - potvrzující či měnící rozhodnutí o opravném prostředku v agendě To o stejných trestných činech;
  - okresní soudy zveřejňují navíc i rozhodnutí ve věci samé v agendě C.¹³
- Od 1. 7. 2024¹⁴ budou zveřejňovat i
  - krajské soudy agendu C;¹⁵
  - krajské a vrchní soudy agendu Co¹⁶ (potvrzující či měnící rozhodnutí o opravném prostředku).

Vyhláška stanoví i základní **pravidla pseudonymizace¹⁷** tedy ochrany osobních a jiných nezbytných údajů. Pro pseudonymizaci rozhodnutí ministerstvo poskytlo soudům program

---

9 Přesné vymezení zveřejňovaných rozhodnutí viz z přílohy uve dené vyhlášky.

10 Rejstřík pro věci trestní.

11 Trestný čin přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332) a nepřímé úplatkářství (§ 333).

12 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

13 Rejstřík pro věci občanskoprávní, včetně návrhů na vydání platebního rozkazu.

14 Původní znění počítalo s tímto rozšířením od 1. 1. 2024. V prosinci však tato lhůta byla posunuta.

15 Rejstřík pro věci občanskoprávní.

16 Rejstřík pro věci odvolacího řízení ve věcech občanskoprávních.

17 Tj. „zpracování osobních údajů tak, že již nemohou být přiřazeny konkrétnímu subjektu údajů bez použití dodatečných informací, pokud jsou tyto dodatečné informace uchovávány odděleně a vztažují se na ně technická a organizační opatření, aby bylo zajištěno, že nebudou přiřazeny i identifikované či identifikovatelné fyzické osobě“ (článek 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)).

Coreport. V době zpracování výzkumu ministerstvo vytvářelo nový program pro pseudonymizaci.

Tato nová databáze soudních rozhodnutí by měla obsahovat vyšší počet rozhodnutí a měla by být uživatelsky přívětivější. Objevily se však četné výhrady k výběru soudních agend a typů zveřejňovaných rozhodnutí, jakož i k nastavení pseudonymizace rozhodnutí.

Obrátili jsme se proto znovu na soudy, abychom zjistili, jak se předsedové soudů i samotní soudci dívají na aktuální stav zveřejňování soudních rozhodnutí. Předsedy soudů jsme požádali, aby při vyplňování dotazníku vycházeli i ze zkušeností soudců daného soudu. Dále jsme se obrátili na advokáty, akademické pracovníky a další uživatele (např. z neziskových organizací či novináře), aby nás seznámili se svými zkušenostmi se zveřejňováním rozhodnutí v této databázi.

Výzkum jsme rozdělili do dvou částí. První část spočívala v elektronickém dotazníkovém šetření mezi okresními, krajskými a vrchními soudy. Dotazník vyplnily všechny oslovené soudy, tedy:

- 86 okresních soudů,
- 8 krajských soudů a
- 2 vrchní soudy.

Druhou část tvořil průzkum mezi odbornou veřejností, tedy:

- akademickými pracovišti,
- advokáty a
- dalšími uživateli databáze rozhodnutí (neziskovými organizacemi, občanskými poradnami a novináři, kteří pracují s databází soudních rozhodnutí).

Dotazníkové šetření mezi advokáty jsme provedli ve spolupráci s Českou advokátní komorou, která vyzvala k vyplnění dotazníku ve svém newsletteru. Dotazník vyplnilo 12 advokátů.

Akademická pracoviště, tedy katedry a ústavy právnických fakult Univerzity Karlovy, Masarykovy univerzity, Univerzity Palackého a Západočeské univerzity, jsme oslovili prostřednictvím e-mailu. Dotazník vyplnilo devět z nich (17 %, 9 z 53).

Další uživatele databáze jsme oslovili rovněž prostřednictvím e-mailu. Dotazník vyplnilo deset dalších uživatelů, přičemž jsme jich oslovili 19. Návratnost tedy tvořila 47 %.

Návratnost mezi odbornou veřejností byla nízká. Výsledky šetření nejsou reprezentativní, slouží pouze k dokreslení situace v oblasti zveřejňování judikatury.

Sběr dat probíhal od 21. 7. 2023 do 15. 10. 2023.

Shrnutí

V této části stručně shrnujeme závěry výzkumu. V dalších částech jsou pak podrobně vysvětleny.

Výzkum ukázal, že řada respondentů je spokojená se současným nastavením databáze. Srovnání jejich počtu a těch, co databázi skutečně používají, však vykazuje nesrovnalosti. **Přestože významná část respondentů je s nastavením zveřejňování v současnosti dobře spokojená, databázi nepoužívají, a to zejména kvůli jejímu obsahu** (zejména kvůli zahlcení opakujícími se rozhodnutími, která pro ně nemají význam, či naopak absenci jiných důležitých rozhodnutí), **uživatelsky nepřívětivému vyhledávání** (např. nemožnost nastavit potřebné filtry) **či nastavení pseudonymizace, která způsobuje nesrozumitelnost rozhodnutí.** Ve vyhodnocení jsme se proto zaměřili **na konkrétní nedostatky databáze,** které respondenti namítali, a na doporučení, která navrhli k jejich odstranění.

Namítané nedostatky lze rozdělit do několika oblastí.

1. Nevhodný výběr zveřejňovaných rozhodnutí

1.1. Respondenti¹⁸ navrhli do databáze **doplnit:**

- Další **typy rozhodnutí**

Respondenti navrhli doplnit typy rozhodnutí, která nyní v databázi postrádají, např. procesní rozhodnutí (vyloučení soudce či další osoby aj.), rozhodnutí o předběžných opatřeních atd.

- Další **soudní agendy**

Respondenti navrhli doplnit další konkrétní soudní agendy (např. trestní, správní, exekuční či opatrovnícké), z nichž rozhodnutí v databázi postrádají. Někteří navrhovali zveřejňovat všechny agendy.

1.2. Navrhli **vynechat** z databáze některá rozhodnutí

Respondenti poukazovali na zahlcenost databáze zejména nepodstatnými, opakujícími se rozhodnutími (např. spotřebitelské spory). Ve spojení s nedostatečnými filtry považují databázi za nepoužitelnou. Soudy jsou naopak spíše s rozsahem databáze spokojené či by zveřejňování zredukovaly.

2. Nesprávně nastavená pseudonymizace

Respondenti namítali přílišný rozsah pseudonymizace způsobující nesrozumitelnost textu.

---

¹⁸ Pokud nespecifikujeme konkrétní skupinu respondentů, týká se shrnutí všech skupin (soudy, akademická pracovní ště, další uživatelé databáze, a dvokáti).

3. Uživatelsky nepřívětivé vyhledávání v databázi

Z výzkumu vyplynulo, že respondenti databázi nevyužívají vůbec (či více) i z důvodu, že vyhledávání v ní není uživatelsky přívětivé. Kritizovali nedostatečné možnosti filtrování vyhledávání a doporučili přidání některých konkrétních filtrů, možnosti řazení vyhledaných rozhodnutí, ale také nemožnost stáhnout vyhledaná rozhodnutí v takovém formátu, aby s nimi šlo dále pracovat (např. pro potřeby výzkumů).

4. Nedostatečná podpora ze strany ministerstva

- 4.1. Soudy často namítaly, že ministerstvo jim neposkytlo dostatečné metodické vedení týkající se zveřejňování, zvláště pak způsobu provedení pseudonymizace. Přivítaly by školení a metodický pokyn.
- 4.2. Nedostatky spatřují i v poskytnutém programu pro pseudonymizaci.
- 4.3. Nezajištění personálního posílení a finančního zajištění.

Většina soudů musela provést reorganizaci práce a přidat zveřejňování jako nový úkol stávajícím zaměstnancům bez dalšího finančního ohodnocení. Kvůli náročnosti pseudonymizace musí často zveřejňovat rozhodnutí kvalifikovaný soudní personál (asistenti soudce či vyšší soudní úředníci), a to na úkor své práce na rozhodovací činnosti soudu.

Zveřejňování rozhodnutí soudy berou jen jako svou další povinnost, která je obtěžuje a přiděluje jim práci bez toho, aby zveřejňování rozhodnutí přineslo pro soudy pozitiva. Zveřejňování rozhodnutí by proto zrušily, co nejvíc omezily, případně přesunuly na zcela jiný subjekt.

Výsledky výzkumu

---

1. Okresní soudy

Okresních soudů jsme se ptali:

- jak hodnotí současný rozsah databáze (výběr typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend),
- zda databázi užívají při své práci,
- jak hodnotí uživatelskou přívětivost práce s databází,
- jak hodnotí současný rozsah pseudonymizace zveřejňovaných rozhodnutí a
- kolik rozhodnutí zveřejnily ve sledovaném období (květen 2023) a kolik jim to zabralo času.

1.1 Rozsah databáze rozhodnutí

Na úvod jsme se okresních soudů ptali, jak hodnotí současný rozsah databáze, tedy výběr typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend (graf 1).

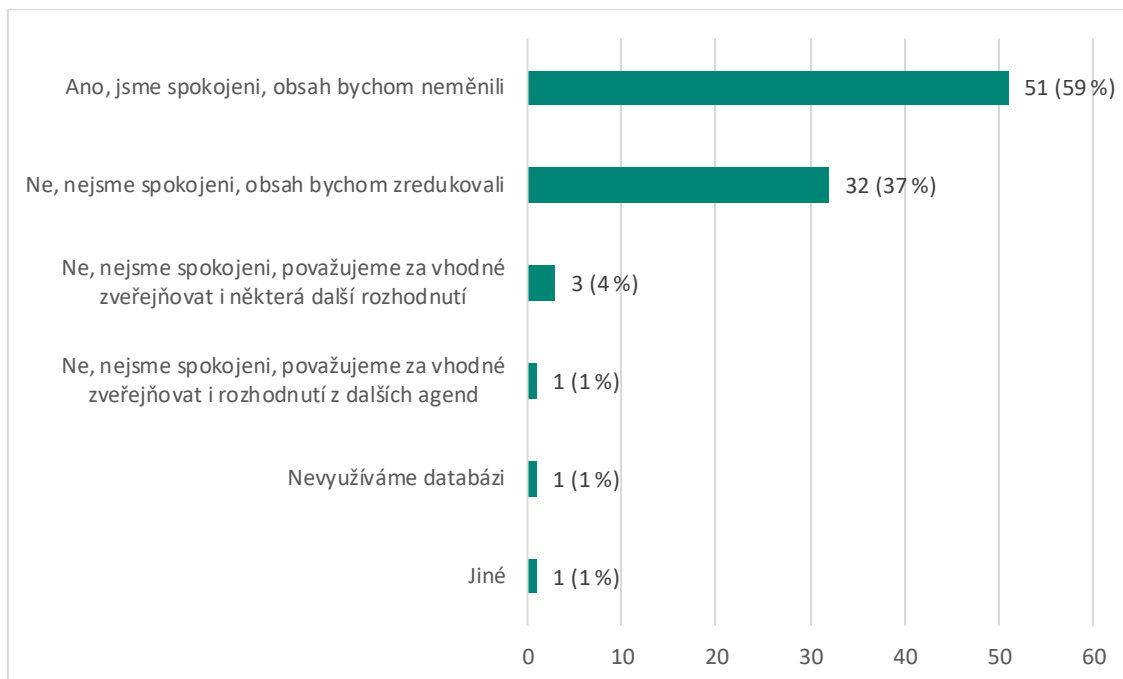
Téměř dvě třetiny okresních soudů (59 %) jsou spokojené s obsahem databáze. Významná část soudů, téměř dvě pětiny (37 %), není spokojená a obsah by zredukovala. Pouze tři soudy (4 %) mají za to, že by bylo vhodné zveřejňovat i další rozhodnutí. Okresní soud v Tachově a Obvodní soud pro Prahu 3 uvedly konkrétní typy a agendy. Okresní soud v Kutné Hoře by ocenil zveřejňování některých procesních rozhodnutí (bez bližší specifikace), ale také rozhodnutí z dalších agend, konkrétně rozhodnutí z opatrovnické a exekuční agendy:

„zejména procesní rozhodnutí ve věcech s mezinárodním prvkem (příslušnost, zastavení, nedostatek pravomoci...) a veškerá rozhodnutí o předběžných opatřeních“

Obvodní soud pro Prahu 3

Graf 1 Hodnocení obsahu databáze soudních rozhodnutí ohledně výběru typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend dle okresních soudů (N=86)

Pozn.: Součet podílů netvoří 100 %, respondenti mohli označit více možností.

Znění otázky: „Jste spokojeni se současným obsahem databáze – výběrem typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend“

Těch soudů, které by obsah rozhodnutí zredukovaly (32 z 86), jsme se ptali, co by vynechaly.

Do databáze by nedávaly nejčastěji bagatelní věci a rozhodnutí v typizovaných věcech jako jízdné v MHD, pojistné, spotřebitelské úvěry, nároky České kanceláře pojistitelů na příspěvek na nepojištěné vozidlo a rozhodnutí o povinnosti zaplatit částky za služby (elektřina, plyn, voda). Některé soudy navrhly vynechat rozhodnutí o rozvodech manželství, rozhodnutí o výživném mezi zletilými osobami aj. Některé soudy by vynechaly všechna rozhodnutí bez judikaturního významu. Dále by vynechaly rozsudky pro zmeškání a uznání, či dokonce rozhodnutí, která byla vyhlášena bez nařízeného ústního jednání.

Konkrétně by nezveřejňovaly:

- rozsudky pro zmeškání a pro uznání;
- rozhodnutí o rozvodech, příp. jen rozhodnutí o sporných rozvodech (vyjma těch, kdy soud manželství nerozvede s odkazem na § 755 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb.);¹⁹
- rozhodnutí o výživném mezi zletilými osobami;

¹⁹ Ustanovení § 755 odst. 2 občanského zákoníku uvádí důvody, kdy manželství nemůže být rozvedeno, přestože je soužití manželů rozvráceno.

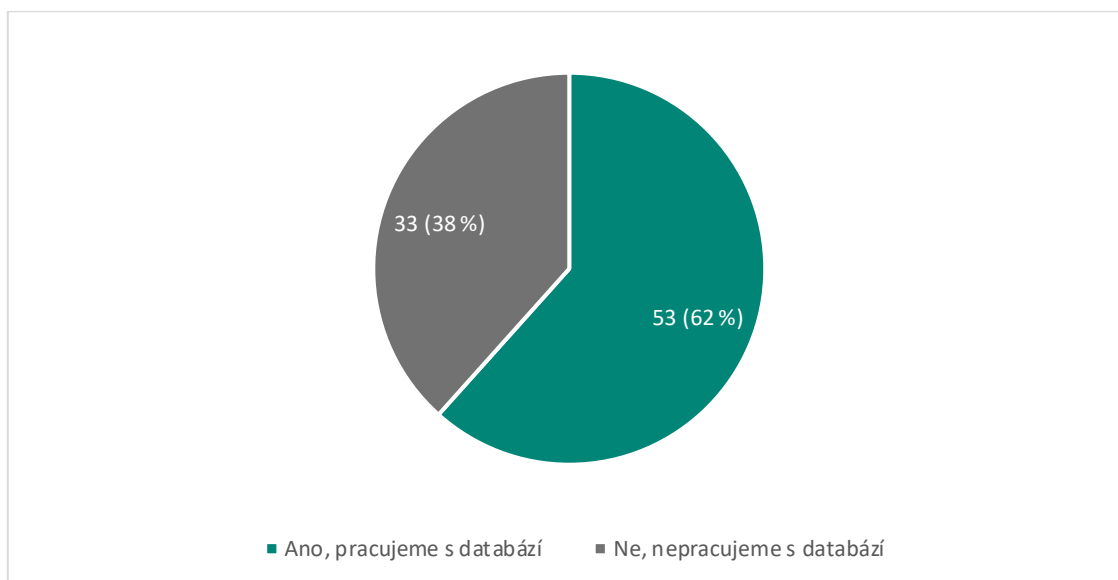
- rozsudky, jež řeší standartní situace, nejsou výjimečné po stránce skutkové či právní;
- typová rozhodnutí bez judikaturních přesahů;
- bagatelní, obsahově stejná rozhodnutí (např. o černých jízdách, nezaplacení kvartálních povinných ručení, o pohledávkách z pojistného, spotřebitelských úvěrů);
- rozhodnutí o žalobách na plnění do konkrétní částky plnění, určovací žaloby by však zveřejňovaly naopak bez omezení;
- rozhodnutí vydaná v režimu § 115a občanského soudního řádu,²⁰ kde se žalovaná strana nebrání a žalobě bylo zcela vyhověno;
- rozhodnutí okresních soudů, která nelze napadnout opravným prostředkem, případně o kterých věcně nerozhodoval odvolací soud, a
- rozsudky vyhlášené bez nařízení ústního jednání.

1.2 Práce s databází rozhodnutí, uživatelská přívětivost

Soudů jsme se dále ptali, zda při své práci využívají databázi, např. pro získání povědomí, jak se o dané otázky rozhoduje napříč Českou republikou (graf 2).

Přibližně dvě třetiny okresních soudů (53 z 86) při své práci využívají databázi rozhodnutí, více než třetina soudů databázi nevyužívá (33 z 86).

Graf 2 Práce s databází soudních rozhodnutí u okresních soudů (N=86)

Znění otázky: „Užíváte databázi rozhodnutí při své práci?“

²⁰ Ustanovení § 115a občanského soudního řádu: „K projednání věci samé není třeba nařizovat jednání, jestliže ve věci lze rozhodnout jen na základě účastníky předložených listinných důkazů a účastníci se práva účasti na projednání věci vzdali, popřípadě s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasí.“

Těch soudů, které uvedly, že databázi nevyužívají (53 z 86), jsme se ptali na důvody (graf 3).

Soudy nejčastěji, téměř ve dvou pětinach, uvedly, že databáze je nepřehledná a poukazovaly na špatné vyhledávání. Mezi dalšími důvody soudy uvedly, že používají jiné databáze – ASPI nebo Beck-online (33 %), pracují jen s judikaturou vyšších soudů (18 %), případně že databázi pro svou práci nepotřebují (12 %).

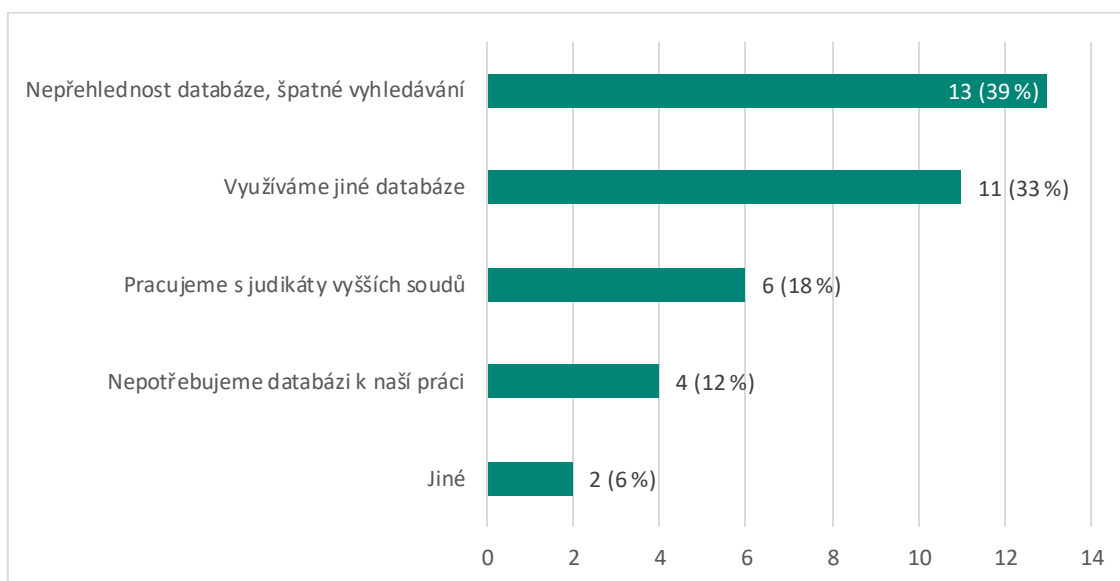
„Databáze je nepřehledná, obsahuje příliš mnoho rozhodnutí, jež nejsou řádně specifikována tak, aby bylo možno rychle najít přílehlavé rozhodnutí.“

Okresní soud v Pelhřimově

„Databáze je pro praxi naprosto nevyužitelná, vyhledávání je nefunkční pro účely soudní a právní praxe, databáze nepoužívá právní věty, množství věcí neumožňuje nalézt relevantní rozhodnutí, je to judikatura vyšších soudů, která přispívá ke sjednocení praxe, a rozhodnutí těchto soudů jsou zásadní, aniž by se dala v databázi vyhledat.“

Okresní soud v Kolíně

Graf 3 Důvody, proč okresní soudy nevyužívají databázi soudních rozhodnutí (N=33)

Pozn.: Součet podílů netvoří 100 %, respondenti mohli označit více možností.

Znění otázky: „Proč nevyužíváte databázi rozhodnutí?“

Okresní soud v Jihlavě rovněž uvedl, že databáze slouží spíše jiným subjektům než soudům, ale na soudy zbývají povinnosti spojené se zveřejňováním rozhodnutí v databázi. Zveřejňování rozhodnutí tak klade na soudy nároky, které nepovažuje za odůvodněné.

„... pro soudy je databáze nepotřebná, využívají ji zejména advokáti, účastníci řízení, studenti, kteří ovšem s její pomocí zahlcují soudy – požadují stejné rozhodnutí ve věcech, které označují za ‚typově‘ stejné, nicméně z pohledu

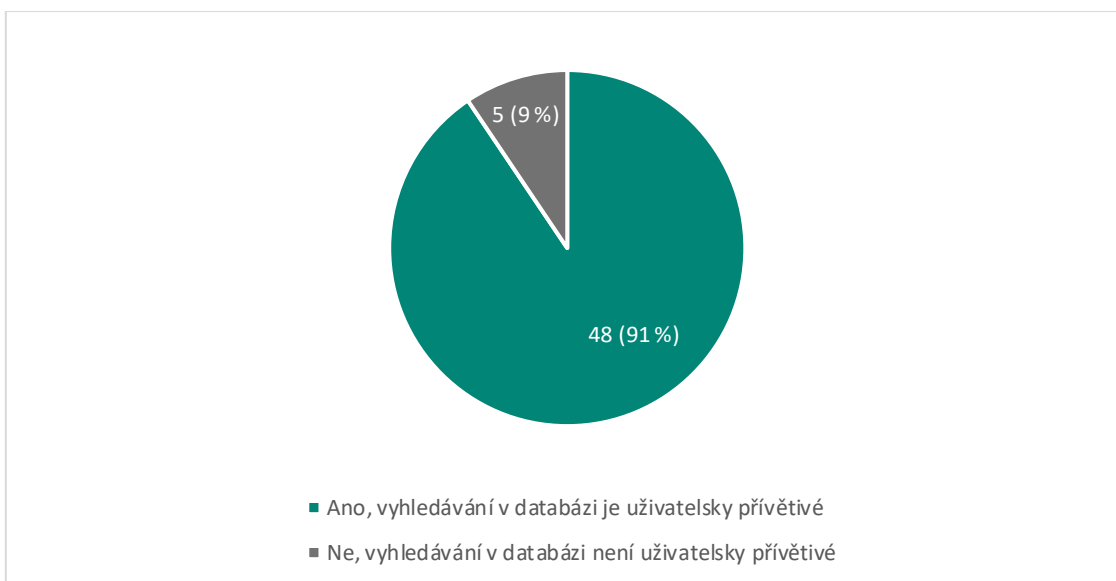

soudu jde o věci odlišné, soud se ovšem v odůvodnění rozhodnutí musí s těmito předloženými rozhodnutími vypořádat, což vede k větší náročnosti na odůvodnění rozhodnutí (většinou zcela zbytečně)...“

Okresní soud v Jihlavě

Z těch soudů, které databázi využívají při své práci (53 z 86), považuje většina z nich (91 %) vyhledávání za uživatelsky přívětivé (graf 4).

Graf 4 Hodnocení uživatelské přívětivosti vyhledávání v databázi soudních rozhodnutí – okresní soudy (N=53)

Znění otázky: „Považujete vyhledávání v databázi za uživatelsky přívětivé (přehledné prostředí, popisky jsou srozumitelné atd.)?“

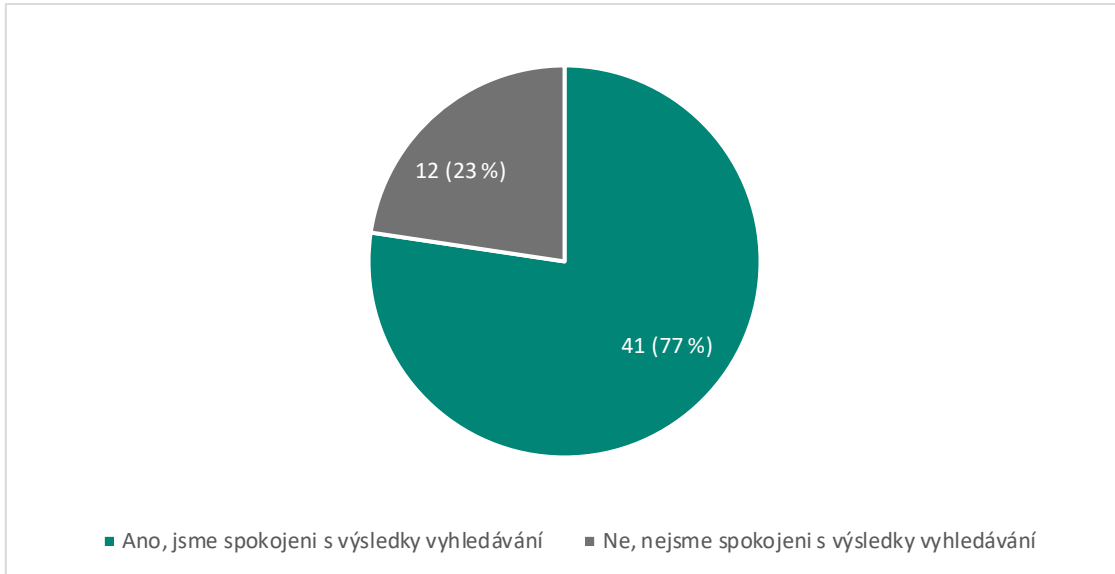
Pět okresních soudů, které databázi využívají (9 %), nemá vyhledávání za uživatelsky přívětivé. Co by okresní soudy ocenily, je především „lepší a vhodnější nastavení vyhledávacích filtrů“ a „vyhledávání dle klíčových slov“. Také by uvítaly „lepší fulltextové vyhledávání“, protože stávající je nedostatečné.

Také jsme se ptali těch soudů, které využívají databázi (53 z 86), zda jsou spokojeny s výsledky vyhledávání – jestli výsledek odpovídá tomu, co hledaly (graf 5).

Spokojenost vyjádřily více než tři čtvrtiny soudů (77 %). Rovněž však významná část, téměř čtvrtina soudů (23 %), uvedla, že s výsledky není spokojená.

Graf 5 Spokojenost s výsledky vyhledávání v databázi rozhodnutí – okresní soudy (N=53)

Znění otázky: „Jste spokojeni s výsledky vyhledávání (výsledek vyhledávání odpovídá tomu, co jste hledali)?“

Těch soudů, které uvedly, že nejsou spokojené s vyhledáváním (12 z 53), jsme se ptali, co by se mělo ve vyhledávání změnit, aby více odpovídalo jejich očekávání (graf 6).

Většina soudů, více než čtyři pětiny (83 %), by ocenila více filtrů. Okresní soud v Prachaticích a Okresní soud v Litoměřicích také specifikovaly, které filtry by uvítaly, shodně uvedly vyhledávání dle předmětu soudního řízení a dále i dle způsobu vyřízení věci (zamítnutí, vyhovění).

„Mělo by se zařadit vyhledávání dle předmětu soudního řízení (např. zrušení a vypořádání spoluvlastnictví). Dále možnost vyhledat dle způsobu vyřízení věci (zamítnutí, vyhovění).“

Okresní soud v Litoměřicích

„Bylo by dobré přidat samostatnou kolonku ‚vyhledat v předmětu řízení‘.“

„Předmět řízení se při zveřejňování rozhodnutí už nyní vyplňuje a možnost vyhledávání tímto způsobem by odfiltrovala řadu irelevantních výsledků (např. zadá-li se jako klíčové slovo ‚rozvod manželství‘, vyjedou nám kromě řízení o rozvod ještě např. řízení o snížení výživného, o určení, že žalobci jsou dědici ze závěti zůstavitelky atd.), kdežto pokud by bylo možné vyhledávat pouze podle předmětu řízení, měly by být výsledky mnohem přesnější.“

Okresní soud v Prachaticích

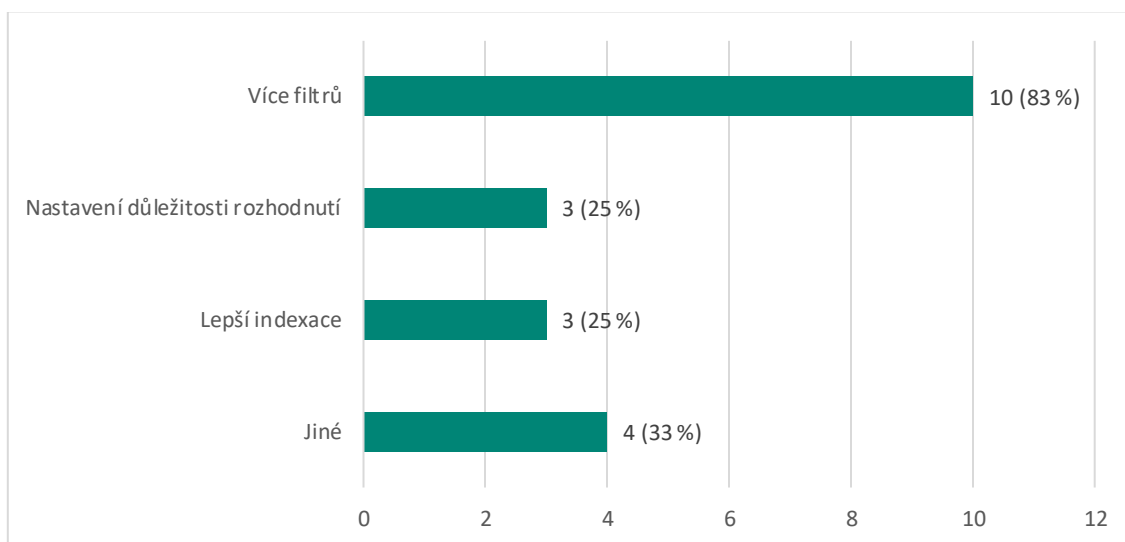
Čtvrtina soudů by uvítala lepší indexaci (25 %) a stejně tak čtvrtině by pomohlo nastavení důležitosti rozhodnutí.

Okresní soud v Bruntále by ocenil, kdyby se ministerstvo vypořádalo s častými výpadky internetových stránek justice.cz a zvýšila se rychlost celého systému vyhledávání.

Okresní soud v Blansku by zase uvítal, kdyby bylo umožněno použití logických operátorů (např. NOT pro označení obsahu, který se ve výsledku nezobrazí).

Graf 6 Návrhy od okresních soudů na zlepšení vyhledávání v databázi rozhodnutí (N=12)

Pozn.: Součet podílů netvoří 100 %, respondenti mohli označit více možností.

Znění otázky: „Co by se vyhledávání mělo změnit, aby vyhledávání více odpovídalo Vaším očekáváním?“

Některé soudy navrhly další doporučení, např.:

- doplnit k rozhodnutím klíčová slova,
- zlepšit vyhledávací funkci, neboť výsledky neodpovídají zadanému dotazu,
- upravit i možnost „vyhledat ve výroku a odůvodnění“, neboť není vždy přesná.

1.3 Pseudonymizace

Dále nás zajímalo, jak soudy hodnotí současný rozsah pseudonymizace (graf 7).

Více než dvě třetiny soudů (70 %) souhlasí se současným rozsahem pseudonymizace. Dva soudy (2 %), konkrétně Okresní soud v Benešově a Okresní soud v Opavě, databázi nevyužívají, proto nemohly zhodnotit rozsah pseudonymizace. Přibližně desetina soudů má za to, že rozsah pseudonymizace je přísný, ale nezbytný pro to, aby se rozhodnutí mohla zveřejňovat hromadně (12 %). Rovněž přibližně desetina soudů by rozsah pseudonymizace pro zvýšení čtivosti omezila (10 %). Jedině Okresní soud v Domažlicích (1 %) hodnotí pseudonymizaci jako nedostatečnou a nahradil by i další údaje, které specifikoval spíše obecně.

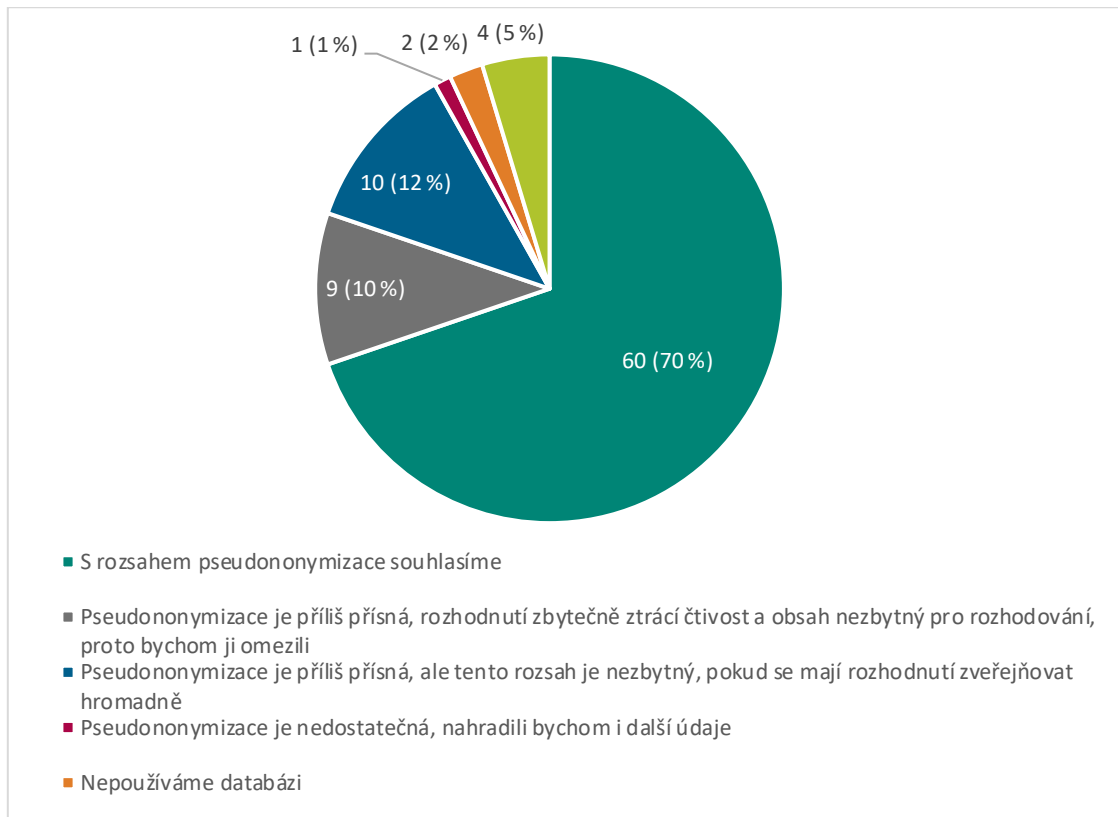
„... případ od případu, abychom zamezili, s ohledem na poměry malého obvodu soudu, identifikaci účastníků...“

Okresní soud v Domažlicích

Graf 7 Hodnocení současného rozsahu pseudonymizace rozhodnutí zveřejňovaných v databázi – okresní soudy (N=86)

Znění otázky: „Jaký je Váš pohled na současný rozsah pseudonymizace rozhodnutí zveřejňovaných v databázi?“

Soudy k pseudonymizaci zveřejňovaných **rozhodnutí uvedly také následující:**

- kritizují rozdílnost anonymizace pro databázi a pro rozhodnutí poskytovaná na základě zákona č. 106/1999 Sb. Za současného nastavení nelze anonymizovaná rozhodnutí pro databázi poskytovat podle zákona č. 106/1999 Sb. (nelze odkazovat na rozhodnutí v databázi);
- pseudonymizace je pro soudy administrativní zátěž;
- pseudonymizace může vést k nesrozumitelnosti rozhodnutí.

Přibližně desetina soudů uvedla, že rozsah pseudonymizace je příliš přísný, rozhodnutí zbytečně ztrácí čtivost a obsah nezbytný pro rozhodování, proto by pseudonymizaci omezily. Těchto soudů jsme se ptali, které údaje ve zveřejňovaných rozhodnutích by nepseudonymizovaly, a uvedly následující:

- čísla faktur,
- údaje, které nevedou ke zjištění identity,
- data uzavření smluv a další data rozhodných událostí,

- zpracovatele znaleckých posudků,
- specifikace pozemků v restitučních sporech,
- peněžité částky,
- data (např. data podání žaloby),
- všechna čísla,
- spisové značky,
- hodnoty,
- parcely,
- katastrální území,
- orgán veřejné moci.

Okresní soud v Prachaticích ve své odpovědi rovněž zdůvodnil, proč by se vybrané údaje neměly pseudonymizovat.

„Některé soudy provádějí anonymizaci extenzivně a v rozsudcích například nejsou uvedeny žádné peněžité částky, data podání žaloby, data uzavření smluv atd. V případě anonymizace peněžitých částek a různých dat (např. důležitých z hlediska chronologie případu) může jejich absence vést k nesrozumitelnosti rozhodnutí; pokud jde o neuvedení jiných dat (např. data podání žaloby), půjde spíše o grafickou nepřehlednost a uživatelskou nepřívětivost. Anonymizované údaje jsou totiž paradoxně nejvíc na očích (jsou v celém textu nejvýraznější).“

Okresní soud v Prachaticích

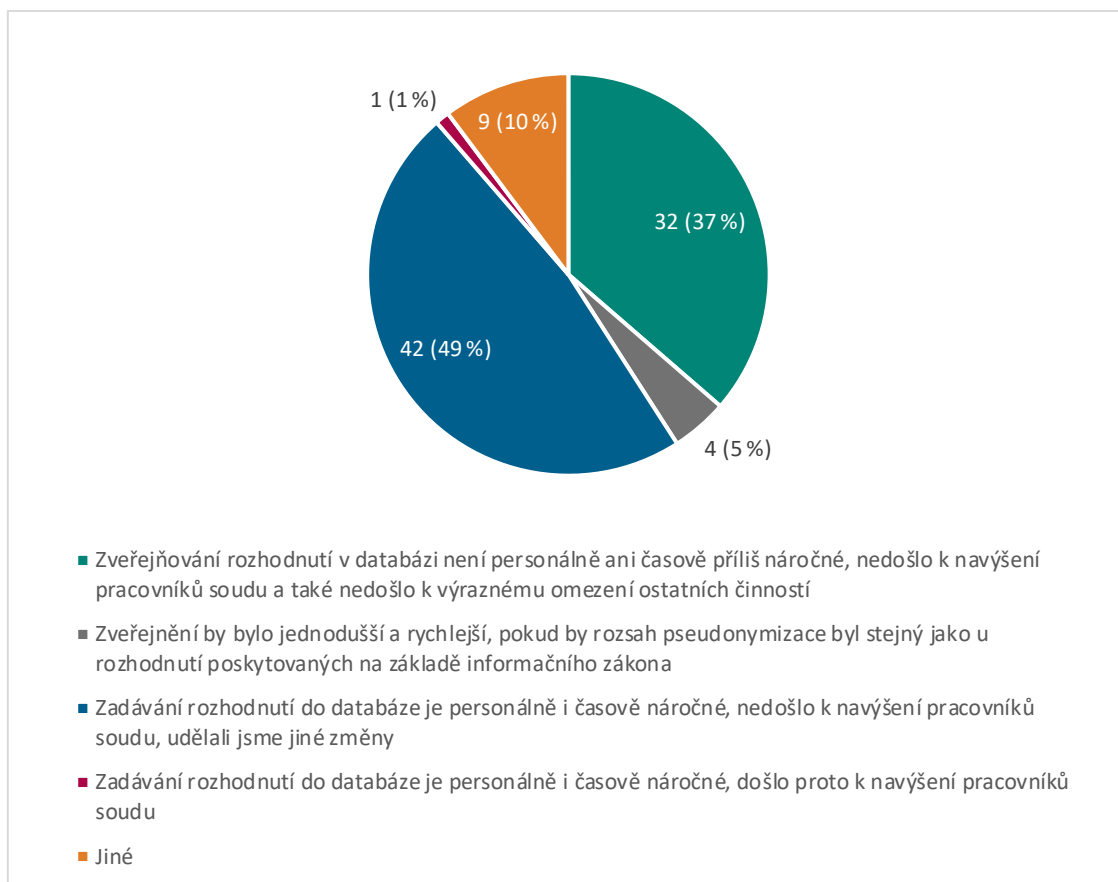
Soudy opakovaně upozornily na to, že současný způsob pseudonymizace způsobuje nesrozumitelnost rozhodnutí (nepřehlednost textu, ztráta souvislosti).

1.4 Zveřejňování rozhodnutí v databázi

Názory na časovou a personální náročnost zadávání rozhodnutí do databáze (graf 8) se liší. Přibližně polovina soudů (49 %) zadávání hodnotí jako náročné, přičemž nedošlo k personálnímu posílení soudu. Jedině Okresní soud Praha-západ navýšil personální stav kvůli zveřejňování rozhodnutí o 0,7 úvazku. Téměř dvě pětiny soudů (37 %) zadávání nehodnotí jako náročné.

Graf 8 Hodnocení náročnosti zveřejňování rozhodnutí v databázi – okresní soudy (N=86)

Pozn.: Součet podílů netvoří 100 %, respondenti mohli označit více možností.

Znění otázky: „Jak hodnotíte náročnost zveřejňování rozhodnutí v databázi?“

Několik soudů (5 %) rovněž uvedlo, že zveřejnění by bylo jednodušší a rychlejší, pokud by rozsah pseudonymizace byl stejný jako u rozhodnutí poskytovaných na základě zákona č. 106/1999 Sb.

„Jde o to, že pakliže pseudonymizace podle 106 a podle vyhlášky vypadá odlišně, nelze žadatele jednoduše odkázat na databázi soudních rozhodnutí volně přístupnou veřejnosti na internetu, ale je nutné (v poměrech zákona 106) rozhodnutí (často znovu) pseudonymizovat za účelem jeho poskytnutí podle 106. Má vize je taková, že kdyby se sjednotily podmínky rozsahu pseudonymizace, resp. údaje, které jí podléhají, pak by došlo k ulehčení práce pro lidi zpracovávající agendu 106tek. Často se totiž setkáváme s tím, že žadatelé požadují pseudonymizovat rozhodnutí již dostupné v databázi, nicméně kvůli jiným kritériím toho, co pseudonymizovat a co ne, se to rozhodnutí musí pseudonymizovat znovu.“

Obvodní soud pro Prahu 8

Těch soudů, které hodnotí zadávání jako personálně i časově náročné a zároveň u nich nedošlo k navýšení pracovníků soudu (32 z 86), jsme se ptali, jaké jiné změny musely

udělat. Naprostá většina z nich (97 %) uvedla, že musely reorganizovat práci (navýšení práce pro stávající zaměstnance nebo přerozdělení jiných úkolů pro různoměrné zatížení). Soudy také upozornily, že:

- dochází k ještě většímu přetížení pracovníků;
- jde o odbornou činnost, která ubírá kapacity odborných zaměstnanců (vyšších soudních úředníků či dokonce asistentů soudce);
- musely školit a zavést vnitřní metodiku.

Úprava pracovní náplně některých zaměstnanců soudu (plní nové, další povinnosti), přičemž tuto činnost nemůže vykonávat osoba bez alespoň nějakého právního vzdělání, bez znalosti spisu a práce s ním. S ohledem na lhůty k provedení pseudonymizace a s ohledem na nezbytné úkony s tím související toto fakticky vykonávají asistenti soudců (toto nelze považovat vzhledem k jejich vzdělání za ideální řešení, lepší řešení se nám však nepodařilo nelézt). Rovněž bylo třeba změnit rozvrh práce, resp. toto v něm zohlednit.

Okresní soud v Nymburce

„V důsledku zveřejňování, hlavně pak pseudoanonymizace, bylo nutno tuto práci někomu zadat. Tím někým byli nejprve asistenti soudců, které naštěstí ještě máme, byť pouze v počtu cca 1 asistent na 3 soudce. Tím, že začali provádět anonymizace, se ovšem samozřejmě snížila jejich reálná možnost odbřemnit soudcům, což zvláště u našeho soudu bylo nezanedbatelným problémem. Následně, když se novelou aspoň trochu snížil rozsah zveřejňovaných, a tedy anonymizovaných věcí, byla tato agenda převedena na VSÚ, které jí ovšem vykonávají samozřejmě vedle své další práce. Navýšení o byt jednoho zaměstnance na řešení dané problematiky samozřejmě nebylo bez navýšení prostředků na platy reálné.“

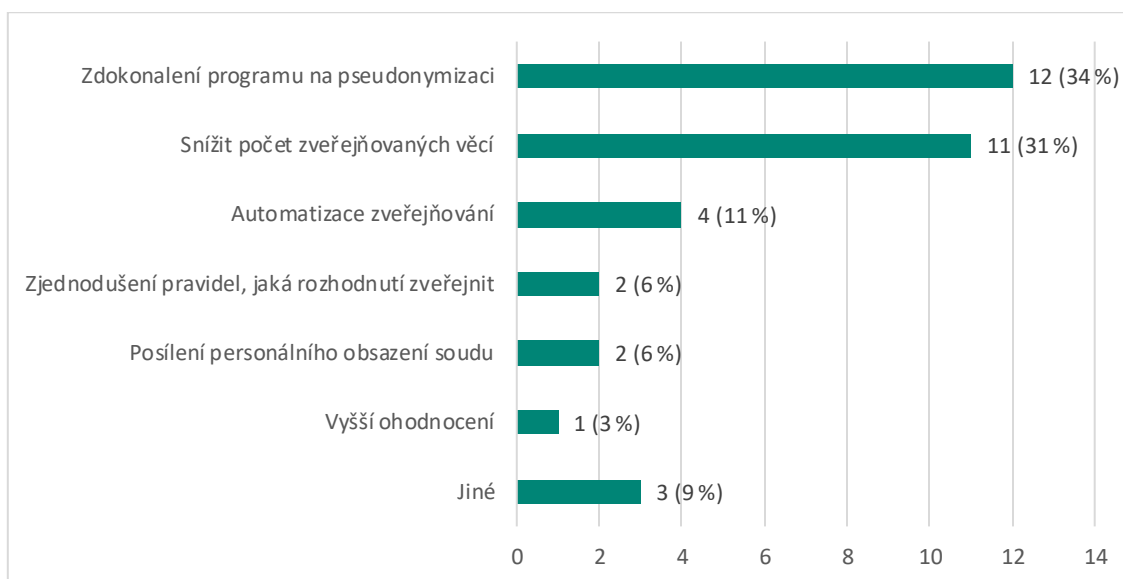
Okresní soud v Liberci

Těch soudů, které hodnotily zveřejňování v databázi jako personálně i časově náročné, jsme se ptali, co by navrhovaly pro zjednodušení a urychlení zveřejňování rozhodnutí (graf 9). Více než třetina soudů (34 %) by uvítala, kdyby se zdokonalil program na pseudonymizaci, ať už aby uměl pseudonymizovat sám, případně aby alespoň disponoval intuitivnějším ovládáním anebo propojením s ISAS. Rovněž přibližně třetina soudů (31 %) by ocenila snížení počtu zveřejňovaných věcí. Z dalších návrhů zaznělo:

- automatizace zveřejňování, včetně návrhu na zapojení umělé inteligence (11 %);
- zjednodušení pravidel, jaká rozhodnutí zveřejnit, například ve vztahu k odvolacímu řízení (6 %);
- posílení personálního obsazení soudu (6 %);
- vyšší ohodnocení personálu (3 %).

Graf 9 Návrhy okresních soudů na zjednodušení a urychlení zveřejňování rozhodnutí (N=35)

Znění otázky: „Co by podle Vás bylo dobré udělat pro zjednodušení a urychlení zveřejňování rozhodnutí?“

Nedostatky programu na pseudonymizaci popsal Okresní soud v Opavě. Konstatoval, že program považuje za citlivé i ty údaje, které nejsou citlivé; naopak některé citlivé údaje opomíjí.

„Dochází k chybám (opakovaným), kdy systém pseudonymizuje údaje, jež ,vyhodnotí‘ jako citlivé chybně, ač jde o běžný údaj, a takto je nepřiléhavě označí, naopak na jiné údaje, jež mezi citlivé patří, přes zadaný výběr nereflktuje, některá zákonná ustanovení se do části použitých předpisů nezobrazí vůbec nebo se zobrazují chybně, dochází k záměně čísel a druhu předpisu v různých variantách, tj. správné číslo, ale chybný předpis (např. zákon x nařízení vlády), zpravidla se stává v případech, je-li více předpisů uvedeno v jedné větě.“

Okresní soud v Opavě

Obvodní soud pro Prahu 1 podrobně popsal proces zveřejňování rozhodnutí napadnutých odvoláním. Zveřejňování těchto rozhodnutí považuje za zvláště komplikované, zejména proto, že rozhodnutí odvolacího soudu není zveřejněné.

„Zjednodušení procesu zveřejňování bychom uvítali v případě zveřejňování rozhodnutí napadených odvoláním. Za situace, kdy je rozhodnutí soudu prvního stupně napadeno odvoláním, musí soud prvního stupně nahrát do databáze a zveřejnit své rozhodnutí, následně vyčkat nahrání rozhodnutí do databáze soudem odvolacím, a teprve následně jít přes správcovský přístup do databáze (jiné než prostřednictvím které své rozhodnutí nahrával) a zde zveřejnit i rozhodnutí soudu druhého stupně, které je sice v databázi

nahráno a napárováno k rozhodnutí soudu prvního stupně, ale není zveřejněno. Bylo by vhodné, pokud by i ke zveřejnění rozhodnutí odvolacího soudu docházelo automaticky.“

Obvodní soud pro Prahu 1

1.5 Počet zveřejněných rozhodnutí a čas strávený zveřejňováním

Abychom měli představu, jaký objem práce zveřejňování zabere, požádali jsme soudy, aby uvedly, kolik zveřejnily rozhodnutí v květnu 2023 a kolik jim to zabralo času (Tab. 1).

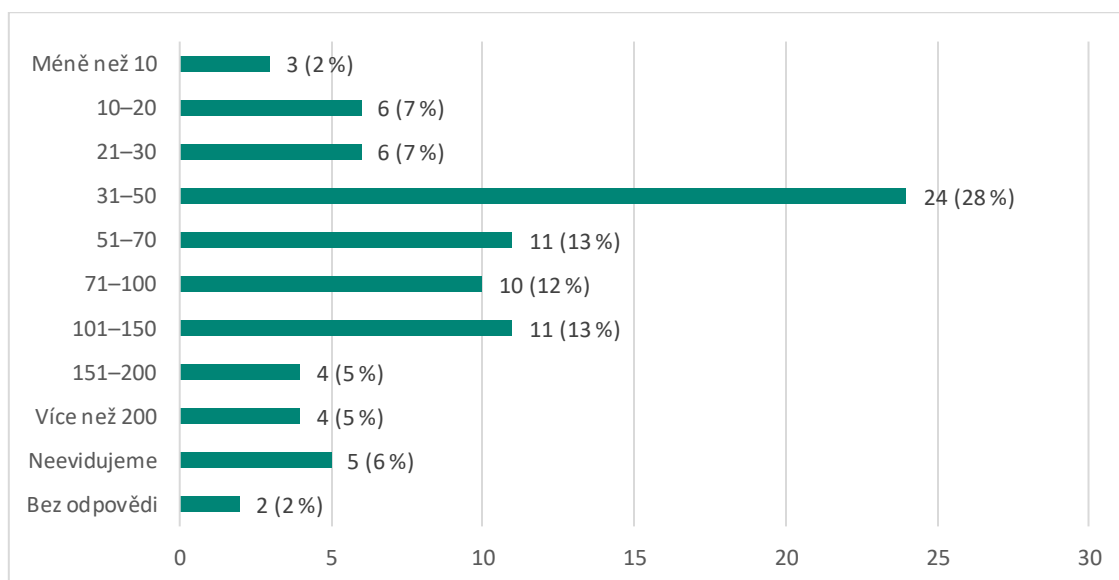
Počet rozhodnutí, které okresní soudy zveřejnily v květnu 2023 v databázi, se pohyboval od 5 (Okresní soud v Semilech) po 392 (Okresní soud Plzeň-město). Průměrně soudy zveřejnily 74 rozhodnutí, medián²¹ však představoval 52 zveřejněných rozhodnutí.

Tab. 1 Počet zveřejněných rozhodnutí na okresních soudech v květnu 2023 (N=86)

	Minimum	Medián	Průměr	Maximum
Zveřejněná rozhodnutí	5	52	74	392

Jak je zřejmé z grafu 10, **nejčastěji okresní soudy ve sledovaném období v databázi zveřejnily 31–50 rozhodnutí, více než čtvrtina soudů (28 %) spadá do této kategorie. Téměř dvě pětiny soudů (38 %) zveřejnily 51–150 rozhodnutí. Více než 150 rozhodnutí zveřejnila přibližně desetina soudů (10 %).**

Graf 10 Počet zveřejněných rozhodnutí na okresních soudech v květnu 2023 (N=86)

Znění otázky: „Kolik Váš soud v květnu 2023 zveřejnil rozhodnutí?“

²¹ Medián představuje prostřední hodnotu. Dělí řadu vzestupně seřazených výsledků na dvě stejně početné poloviny. Oproti průměru tak lépe reprezentuje četnější hodnoty.

Stejně jako počet zveřejněných rozhodnutí na jednotlivých soudech se významně liší i čas, který na zveřejňování rozhodnutí pracovníci soudů strávili (graf 11).

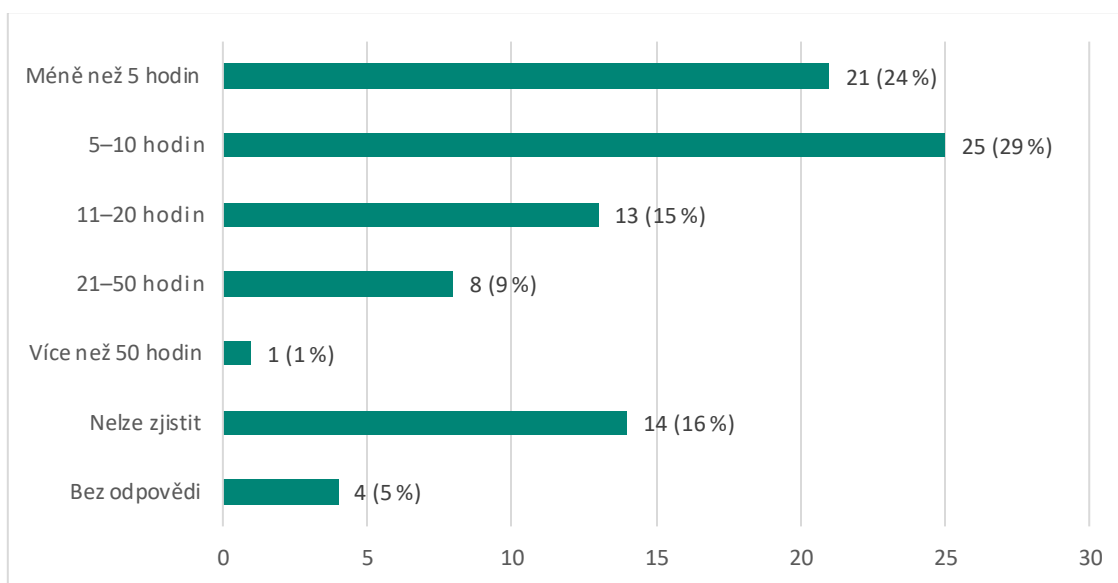
Nejčastěji, více než na polovině soudů (53 %), zabralo zveřejňování méně než jedenáct hodin.

Často se počet hodin odvíjí od počtu zveřejněných rozhodnutí, ale není to pravidlem. Některé soudy zvládly do deseti hodin zveřejnit i více než 200 rozhodnutí, ale některé soudy zase zveřejňují přibližně 50 rozhodnutí téměř padesát hodin. Řada soudů čas strávený na zveřejňování nedokázala odhadnout (16 %) a v komentářích poukázaly na to, že vždy záleží také na rozsahu rozhodnutí, které se může velmi lišit.

„Nelze odhadnout – záleží na rozsahu rozhodnutí – v případě delšího textu zabere jeho kontrola i několik hodin. Krátké rozhodnutí cca 20 minut.“

Okresní soud v Jindřichově Hradci

Graf 11 Počet hodin, kolik zabralo zveřejňování rozhodnutí na okresních soudech v květnu 2023 (N=86)

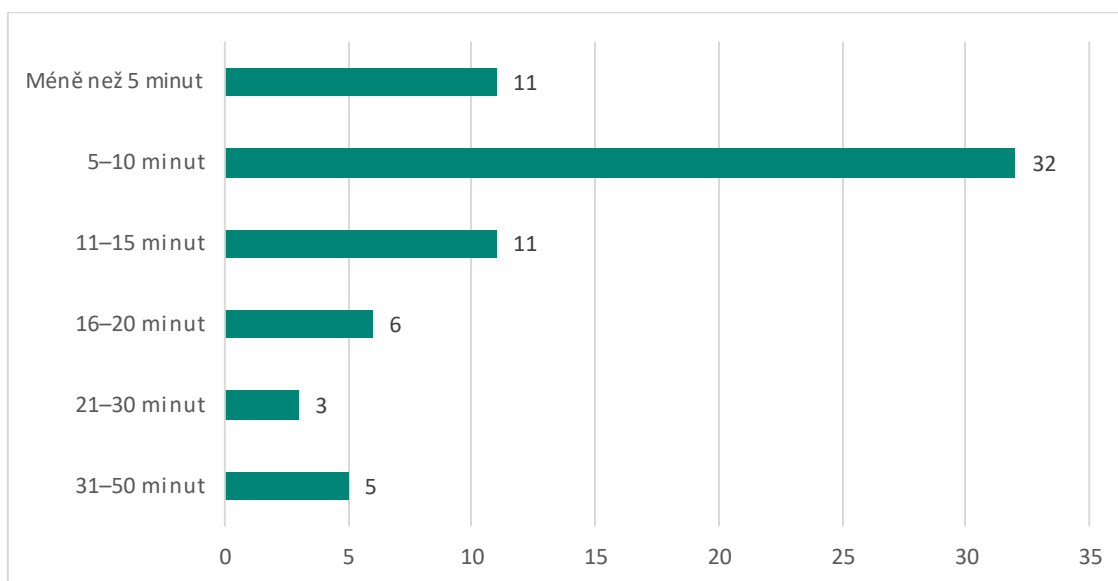

Znění otázky: „Kolik hodin zveřejnění rozhodnutí v květnu 2023 zabralo?“

Jak je zřejmé z grafu 10, počet zveřejněných rozhodnutí ve sledovaném období se významně lišil, od 5 do 392 rozhodnutí, stejně tak se lišil počet hodin, které soudy strávily zveřejňováním (graf 11). Když jsme spočítali čas, který soudy strávily nad zveřejněním jednoho rozhodnutí (graf 12), ukázalo se, že nejčastěji, téměř ve dvou třetinách (63 %), soudy stráví zveřejněním jednoho rozhodnutí deset minut a méně. Pouze přibližně pětina soudů (21 %) stráví zveřejněním jednoho rozhodnutí v přepočtu 16–50 minut.

Graf 12 Počet minut na jedno zveřejněné rozhodnutí na okresních soudech v květnu 2023 (N=68)

1.6 Další komentáře

Okresní soudy měly také příležitost vyjádřit se nad rámec kladených otázek, čehož využila přibližně čtvrtina z nich (26 %). Některé komentáře se vztahovaly k jednotlivým otázkám dotazníku; ty jsme zapracovali k příslušným pasážím výzkumné zprávy.

Několik soudů se pozastavuje nad tím, že vyšší soudy nemají povinnost zveřejňovat svá rozhodnutí, přestože by to vedlo ke sjednocování judikatury spíše než zveřejňování na okresních soudech:

„nepříliš přínosným se jeví aktuální způsob zveřejňování rozhodnutí bez zveřejňování rozhodnutí odvolacího soudu“

Okresní soud v Českých Budějovicích“

„(Zveřejňování – pozn. autora) rozhodnutí okresních soudů je pro okresní soudy vesměs spíše zátěží, nelze jí nahradit činností Nejvyššího soudu směřující ke sjednocování judikatury.“

Okresní soud v Jihlavě

Soudy také upozorňovaly na to, že důsledkem nenavýšení personálních kapacit pro potřeby pseudonymizace soudních rozhodnutí (kvůli systematizaci pracovních míst) byly nuceny zvýšit pracovní zátěž příslušného personálu. Toto vyšší pracovní nasazení se však bohužel neprojevuje v jejich odměňování.

„Pseudonymizaci provádí u Obvodního soudu pro Prahu 2 asistenti soudců civilistů. V současné době jich je zaměstnáno na plný úvazek 10. Odhadem stráví každý na této činnosti 5 hodin měsíčně (jedná se o velmi střízlivý odhad), odpovídající tedy 50 hodinám práce měsíčně. Zaměstnání dalšího

pracovníka, který by se věnoval této agendě (přínosem orientace v problematice, specializace, jednotnost výstupů za soud) však znemožňuje systemizace pracovních míst, tj. nedostatek finančních prostředků alokovaných na soud. Provádění této agendy by mohlo být zabezpečováno jiným orgánem, neboť hlavní činností soudu je samotné rozhodování.“

Obvodní soud pro Prahu 2

Obvodní soud pro Prahu 2 v citaci výše uvedl, že soudy by neměly zveřejňovat rozhodnutí v databázi, měl by se tomu spolu s pseudonymizací rozhodnutí věnovat jiný orgán. Podobně se vyjádřilo více soudů. Nepovažují za účelné, aby se této agendě soudy za současných podmínek věnovaly.

„V době existence řady specializovaných portálů s judikaturou s výrazně pohodlnějším vyhledáváním rozhodnutí, při možnostech daných dle zákona č. 106/1999 Sb., zveřejňování rozhodnutí okresních soudů většinou bez judikatorního přesahu, považuji pro stát za ekonomicky neúčelné a za činnost, která soudům ubírá pracovní čas na úkor plnění jejich ústavní role, aniž by tato skutečnost byla vyvážena dostatečným přínosem pro veřejnost. Pokud mi je známo, tak se tato agenda do systemizace administrativních míst pro justici nezapočítává.“

Okresní soud v Kladně

Pouze dva soudy zase uvedly, že zveřejňování v současném rozsahu nepociťují jako zvlášť zatěžující. Případně, že problémy spojené s pseudonymizací vnímají spíše na straně některých okresních soudů, které rozhodnutí nezveřejňují správně.

„vzhledem k tomu, že došlo k omezení počtu zveřejňovaných rozhodnutí (nezveřejňují se rozsudky, proti kterým není odvolání přípustné), není zveřejňování příliš časově náročné“

Okresní soud v Hradci Králové

„(...) Jinak ale databáze je přehledná a uživatelsky přívětivá, tak jako všude spíše platí, že problémem není systém databáze, ale lidé, kteří rozsudky anonymizují. Jeden příklad za všechny – některé senáty MS skrývají i sp. zn. rozsudku prvostupňového soudu, o kterých rozhodují...“

Obvodní soud pro Prahu 8

Rovněž se různí názory na anonymizační nástroj CoReport. Některé soudy vyjádřily spokojenost, jiné se setkávají s problémy a uvítaly by jeho aktualizaci.

„Chtěla bych zdůraznit, že pseudonymizace funguje díky aplikaci Coreport, který je uživatelsky příjemný a velmi dobře a návodně funguje.“

Okresní soud Praha-východ

„Pracovníci provádějící anonymizaci rozhodnutí za problém označují skutečnost, že po provedení anonymizace v CoReport při následné kontrole zjišťují určitou chybovost a musí změny provádět ručně. Např. se často setkávají s tím, že dojde k anonymizaci čísla §, pokud je číslo v jednotkách tisíců (především OZ).“

Okresní soud v Ústí nad Orlicí

„Bylo by třeba aktualizovat program, neboť dle pracovníků, které vkládají rozhodnutí do databáze, musí provádět podrobnou kontrolu pseudonymizace, která je časově náročná v případě rozsáhlejších rozhodnutí.“

Okresní soud v Písku

2. Krajské soudy

Krajských soudů jsme se stejně jako okresních ptali na to:

- jak hodnotí současný rozsah databáze (výběr typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend);
- zda databázi užívají při své práci;
- jak hodnotí uživatelskou přívětivost práce s databází;
- jak hodnotí současný rozsah pseudonymizace zveřejňovaných rozhodnutí;
- kolik rozhodnutí zveřejnily ve sledovaném období a kolik jim to zabralo času.

2.1 Rozsah databáze rozhodnutí

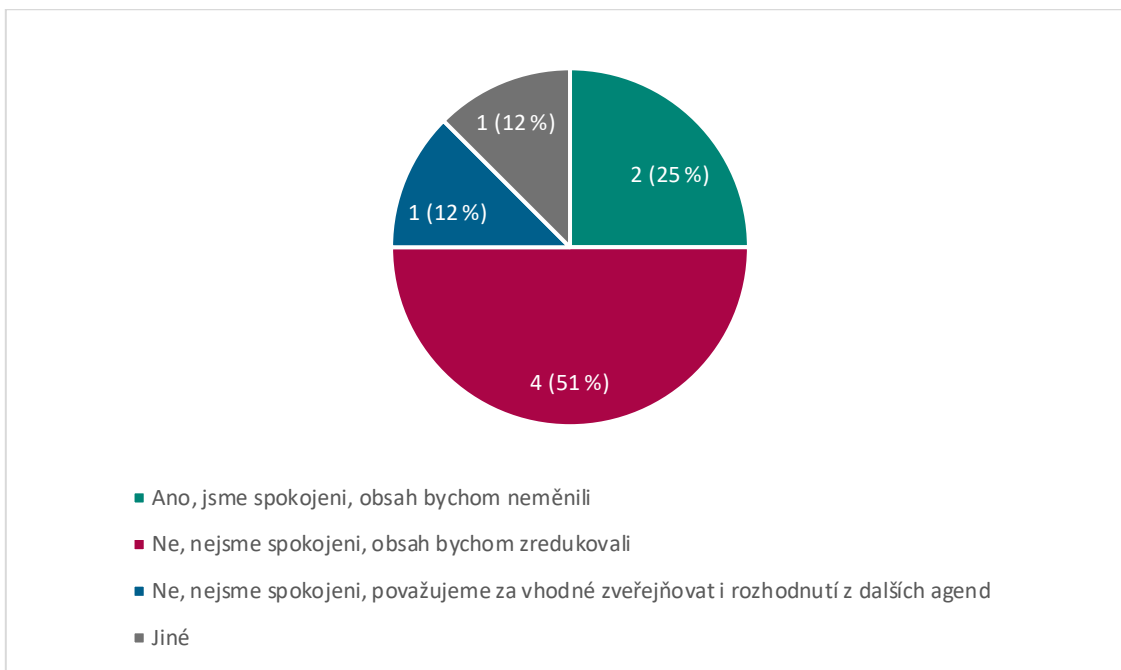
Názory na obsah databáze (výběr typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend) se liší (graf 13). Pouze dva krajské soudy (25 %) jsou spokojené a obsah by neměnily. Polovina krajských soudů (51 %) není spokojená, obsah databáze by redukovala. A naopak jeden krajský soud je rovněž nespokojený (12 %), ale z jiného důvodu – považuje za vhodné zveřejňovat i rozhodnutí z dalších agend.

„Všechna meritorní rozhodnutí agend T a rozhodnutí o opravných prostředcích proti těmto rozhodnutím v agendě To.“

Krajský soud v Ostravě

Graf 13 Hodnocení obsahu databáze soudních rozhodnutí ohledně výběru typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend dle krajských soudů (N=8)

Znění otázky: „Jste spokojeni se současným obsahem databáze – výběrem typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend?“

Městský soud v Praze (12 %) rozlišuje odpověď podle cíle, který má databáze plnit.

„Záleží na účelu. Pokud by měl obsah databáze sloužit pro ‚datovou žurnalistiku‘ pak ponechat současný stav. Pokud ale má sloužit pro přehled o podstatném, nechat na příslušném soudci, zda dá, nebo nedá referát k zařazení.

Pokud jde o rozhodnutí, která považujeme za vhodná zveřejňovat v databázi (nad současný rámec), jde o ta, která pro ten účel označí soudce či předseda senátu (míněno procesní rozhodnutí).“

Městský soud v Praze

Těch soudů, které nejsou spokojeny s rozsahem databáze a redukovaly by jej, jsme se ptali, co z obsahu databáze by vynechaly.

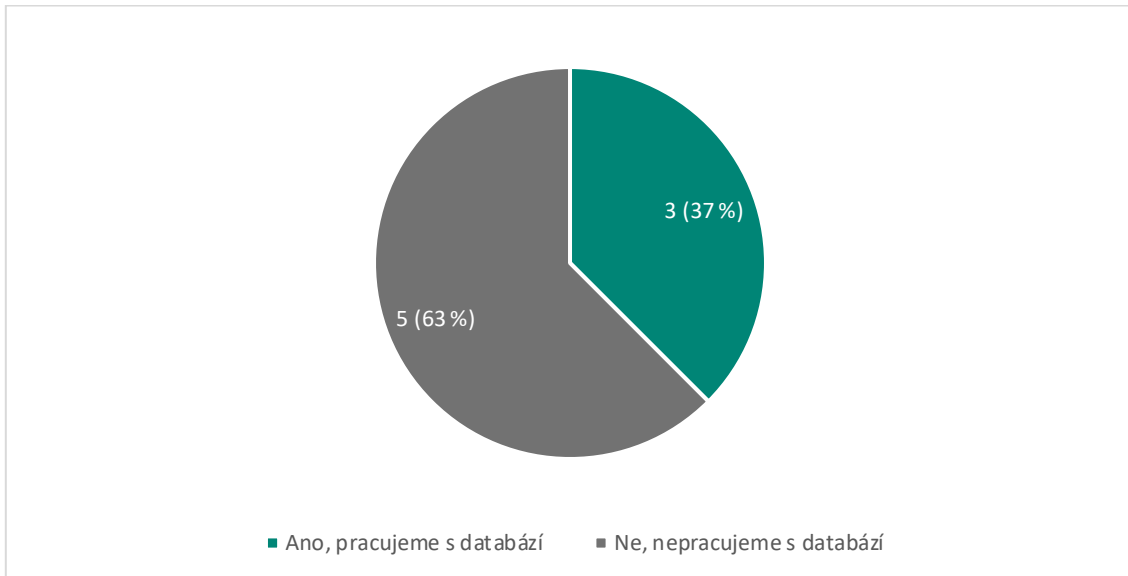
Krajský soud v Brně by vynechal „všechno“. Krajský soud v Praze a Krajský soud v Ústí nad Labem se shodly, že by se neměla zveřejňovat „bagatelní rozhodnutí“. Krajský soud v Praze k tomu doplnil, že „obecně rozhodnutí, která jsou výsledkem aplikace notoricky známé a dlouhodobě neměnné judikatury“ by neměla být zveřejňována v databázi. Krajský soud v Hradci Králové zase uvedl, že by se měla zveřejňovat jen rozhodnutí, „která prošla širší odbornou diskuzí“.

2.2 Práce s databází rozhodnutí, uživatelská přívětivost

Jak je zřejmé z grafu 14, pouze necelé dvě pětiny soudů při své práci využívají databázi rozhodnutí (37 %) a tyto tři soudy považují vyhledávání za uživatelsky přívětivé a zároveň jsou spokojeny s výsledky vyhledávání (výsledek odpovídá tomu, co hledaly). Ostatních pět krajských soudů (63 %) databázi nevyužívá při své práci.

Graf 14 Práce s databází soudních rozhodnutí u krajských soudů (N=8)

Znění otázky: „Užíváte databázi rozhodnutí při své práci?“

Těch soudů, které uvedly, že s databází nepracují, jsme se ptali na důvody. Většina z nich namítala zejména nepřehlednost, špatné vyhledávání a vlivem pseudonymizace nesrozumitelnost zveřejňovaných rozhodnutí. Z těchto důvodů soudy využívají raději jiné databáze.

„Vlivem pseudonymizace je databáze nesrozumitelná, uživatelsky nepřívětivá. Naproti tomu systémy ASPI + BECK jsou přehledné. V roce 2022 bylo zveřejněno minimum rozhodnutí Co (doplněno v 2023), přičemž nikdo z odborné ani laické veřejnosti si nestěžoval. Nikomu rozhodnutí nechyběla.

Aby bylo vyhledávání uživatelsky přívětivější, bylo by vhodné vytvořit samostatný web (aktuálně je databáze ‚skryta‘ na justice.cz). Dále by bylo žádoucí, aby databáze obsahovala právní věty a abstrakty. V současné době je databáze rozhodnutí nesrovnatelná s informačními systémy pro právníky.“

Městský soud v Praze

„Dávám přednost jiným informačním zdrojům, umožňujícím cílenější vyhledávání případně nabízejícím službu posouzení relevantnosti a významu nabízených rozhodnutí vzhledem k předmětu dotazu.“

Krajský soud v Plzni

Krajský soud v Ostravě uvedl, že důvod, proč nevyužívá databázi rozhodnutí, je ten, že „databáze agend T a To je zcela nedostačující“.

2.3 Pseudonymizace

Pouze dva soudy souhlasí se současným rozsahem pseudonymizace. Jeden krajský soud rozsah sice hodnotí jako příliš přísný, ale nezbytný pro to, aby se rozhodnutí mohla zveřejňovat hromadně. Ostatní soudy popsaly nevýhody současného rozsahu pseudonymizace, které se z větší části shodují s tím, co uvedly výše. Namítaly zejména nesrozumitelnost rozhodnutí pro přílišný rozsah pseudonymizace. Soudy uvedly také konkrétní případy nevhodné pseudonymizace – pseudonymizaci názvů korporací nebo jmen autorů citovaných autorských děl. Ponechání názvů obchodních korporací by usnadnilo i vyhledávání, zejména by bylo vhodné využít při vyhledávání rozhodnutí ve věcech korporací, které podávají obdobné žaloby všem soudům. Naopak jeden krajský soud se setkal i s tím, že nebyl pseudonymizován základní osobní údaj.

„Vlivem přísnosti jsou rozhodnutí nesrozumitelná (degraduje dobrý úmysl přístupu veřejnosti), pseudonymizují se např. i jména autorů (porušuje se autorský zákon).“

„Bylo by vhodné nepseudonymizovat jména autorů citovaných autorských děl a zároveň vyřadit ta rozhodnutí, kde vlivem (nutné) pseudonymizace dojde ke ztrátě možnosti textu porozumět.“

Městský soud v Praze

„... nevidím důvod pro pseudonymizaci názvů obchodních korporací – možnost rychlého vyhledání jiných soudů týkajících se především žalobců, kteří podávají obdobné žaloby napříč všemi soudy, by byla přínosem a důvodem k využití databáze“

Krajský soud v Plzni

2.4 Zveřejňování rozhodnutí v databázi

Graf 15 zobrazuje, jak krajské soudy hodnotí náročnost zveřejňování rozhodnutí v databázi. Téměř dvě třetiny soudů hodnotí zadávání rozhodnutí do databáze jako personálně i časově náročné, přičemž u nich nedošlo k navýšení pracovníků soudu (63 %). Tyto soudy proto musely udělat jiné změny.

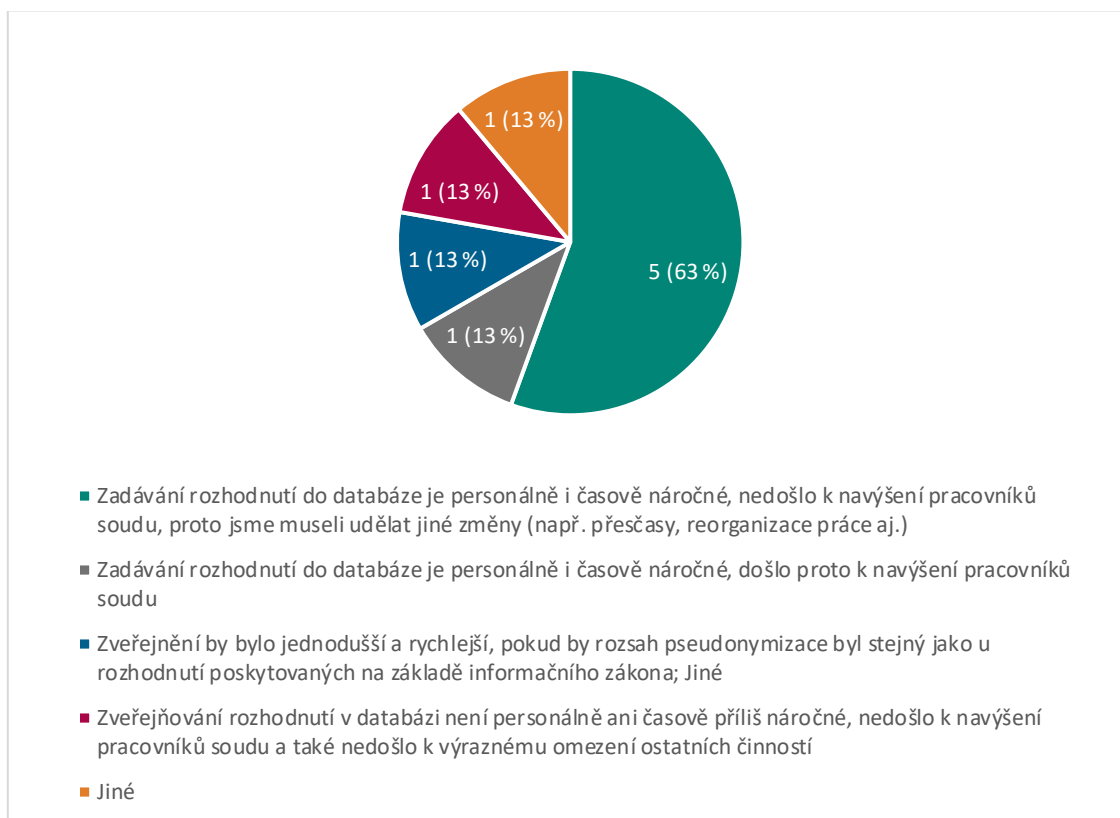
Pouze u Městského soudu v Praze došlo k navýšení pracovníků soudů (13 %), a to o dva plné úvazky.

Krajský soud v Ústí nad Labem (13 %) má za to, že zadávání rozhodnutí do databáze je náročné. Uvítal by, kdyby rozsah pseudonymizace odpovídal rozsahu u rozhodnutí poskytovaných na základě informačního zákona.

Jedině Krajský soud v Plzni (13 %) nehodnotí zadávání rozhodnutí do databáze jako personálně ani časově náročná, přičemž u něj rovněž nedošlo k navýšení personálu ani k omezení dalších činností.

Graf 15 Hodnocení náročnosti zveřejňování rozhodnutí v databázi – okresní soudy (N=8)

Pozn.: Součet podílů netvoří 100 %, jeden respondent označil označit více možností.

Znění otázky: „Jak hodnotíte náročnost zveřejňování rozhodnutí v databázi?“

Těch soudů, které uvedly, že zadávání do databáze je náročné a nedošlo k navýšení pracovníků soudu (5 z 8), jsme se ptali, jaké jiné změny musely udělat.

Uvedly následující:

- „školení pracovníků, zvýšení platové třídy“ (Krajský soud v Českých Budějovicích);
- „zvýšené úsilí dosavadních pracovníků“ (Krajský soud v Ostravě);
- „reorganizace práce“ (Krajský soud v Praze).

Reorganizaci práce musel provést také Krajský soud v Hradci Králové, který celý proces detailně přiblížil v komentáři.

„V souvislosti se zavedením povinnosti zveřejňovat soudní rozhodnutí zatím nedošlo k navýšení personálního stavu zaměstnanců krajského soudu, protože byla učiněna pouze organizační opatření, resp. pověřeným zaměstnancům přibýly nové pracovní úkoly. Bylo nutné pověřením odpovědných osob

za zveřejňování rozhodnutí krajského soudu a pověření jedné osoby, která metodicky vede v oblasti zveřejňování rozhodnutí krajský soud a okresní soudy v jeho obvodu.“

Krajský soud v Hradci Králové

Pro zjednodušení a urychlení zveřejňování rozhodnutí soudy, které zhodnotily zadávání jako náročné, navrhují:

- konzultaci či spolupráci s provozovateli ASPI a Beck-online;
- úpravy nástroje, který pseudonymizaci provádí – zejména jeho přesnosti a uživatelské přívětivosti. Přivítaly by, kdyby uměl pseudonymizovat automaticky se 100% přesností bez nutnosti následné ruční kontroly zaměstnance .

2.5 Počet zveřejněných rozhodnutí a čas strávený zveřejňováním

Jedině krajský soud v Plzni ve sledovaném období, tedy v květnu 2023, zveřejnil nějaká rozhodnutí, bylo jich deset a podle odhadu mu to zabralo tři hodiny. Ostatní soudy nezveřejnily žádná rozhodnutí.

2.6 Další komentáře

Nad rámec kladených otázek se mohly krajské soudy vyjádřit k tématu zveřejňování rozhodnutí v databázi, čehož využilo šest krajských soudů (75 %).

Dva krajské soudy poptávaly podporu (ať už ve formě metodiky, technické podpory či školení) při zveřejňování rozhodnutí v databázi a specificky k pseudonymizaci rozhodnutí.

„Od počátku zveřejňování existuje minimální (v současné době žádná) technická podpora pro uživatele pseudonymizéru (odpovědné osoby za zveřejňování). Zároveň se nekonají (a nikdy nekonala) školení či workshopy pro osoby odpovědné za zveřejňování, což vede k výrazným nerovnostem mezi soudy co do kvality i obsahu zveřejňovaných informací. (...)“

Krajský soud v Hradci Králové

„Uvítali bychom metodiku k provádění pseudonymizace. Zejména v rozsahu pseudonymizace v nestandardních situacích.“

Krajský soud v Ústí nad Labem

Krajský soud v Hradci Králové ještě doplnil, že by bylo vhodné také rozšířit mezi soudci povědomí o databázi rozhodnutí, protože ji využívají jen minimálně.

Rovněž podle Krajského soudu v Brně soudy databáze příliš nevyužívají. S ohledem na to navrhuje, aby soudy tuto agendu nevykonávaly, nebude-li dostatečně personálně a finančně zajištěna.

„Nedojde-li k navýšení počtu zaměstnaneckých míst a rozpočtových prostředků, odbřemenit soudy od této agendy, databáze je využitelná spíše pro komerční účely.“

Krajský soud v Brně

Podobně kriticky se k využívání databáze, ale zejména k podpoře ze strany Ministerstva spravedlnosti vyjádřil také Městský soud v Praze.

„Aktuální nastavení neodpovídá investované práci, odborná veřejnost databázi nevyužívá. S účinností od 1. 1. 2024 mají být zveřejňována rozhodnutí krajských soudů v agendě Co. Ze strany Ministerstva spravedlnosti není pro krajské soudy pro pseudonymizaci připraven systém.“

Městský soud v Praze

Městský soud v Praze ještě doplnil, že při zavedení povinnosti zveřejňovat rozhodnutí tento krok doplnil vytvořením kontrolních mechanismů a také svolal sjednující porady s obvodními soudy.

3. Vrchní soudy

3.1 Vrchní soud v Olomouci

Vrchní soud v Olomouci je spokojen s rozsahem zveřejňování. Proto by rozsah neměnil. Stejně tak je spokojený s nastaveným rozsahem pseudonymizace. Pro svou práci databázi soudci nevyužívají, protože není potřebná. Rozhodnutí totiž procházejí evidenčními senáty a poradami soudců jednotlivých úseků soudu. Vrchní soud v květnu 2023 nezveřejnil žádné rozhodnutí.²²

3.2 Vrchní soud v Praze

Vrchní soud v Praze upozornil, že vrchní soudy zveřejňují svá rozhodnutí v jiné databázi – v databázi vrchních a krajských soudů, která je rovněž dostupná na stránkách Ministerstva spravedlnosti. Do ní vkládají rozhodnutí, která byla předána k projednání evidenčnímu senátu a projednána na gremiální poradě. Zveřejňování rozhodnutí v této databázi je plně pod kontrolou odvolacích soudů. Naopak v databázi soudních rozhodnutí se zveřejňují pouze vybraná rozhodnutí v odvolacích agendách Co a To. Odvolací soudy tato rozhodnutí pouze vkládají do databáze, samotné zveřejnění je pak v rukou prvoinstančních soudů (dle § 8 odst. 2 vyhlášky č. 403/2022 Sb.).

---

²² Uvedl, že z vyhlášky č. 403/2022 Sb., o zveřejňování soudních rozhodnutí, soudu vyplývá pouze povinnost zveřejňovat vybraná rozhodnutí v agendě To, a to konkrétně rozhodnutí o opravném prostředku, kterým bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně o trestných či nech podle § 331 až 333 trestního zákoníku nebo kterým bylo takové rozhodnutí soudu prvního stupně, byť i jen částečně, změněno, s výjimkou rozhodnutí, které bylo, byť i jen částečně, zrušeno a vráceno k novému projednání (viz příloha č. 1 označené vyhlášky).

Soud sdělil, že opakovaně žádal sjednocení databází – vytvoření jednotné namísto stávajících dvou, které obě považuje za nevyhovující.

„Opakovaně jsme navrhovali zřídit jednotnou databázi soudních rozhodnutí, ve které by bylo možno vyhledávat na základě jednoduchých kritérií, leč k tomu zatím nedošlo, přičemž jsou, dle mého názoru, v současné době obě stávající databáze nepříliš vyhovující.“

Vrchní soud v Praze

K programu pro anonymizaci (Coreport) sdělil, že v tuto chvíli není dokončen v kvalitě, jakou by soudy uvítaly. Probíhá však jeho změna (byla již podepsána nová smlouva na jeho upgrade).

4. Akademická pracoviště

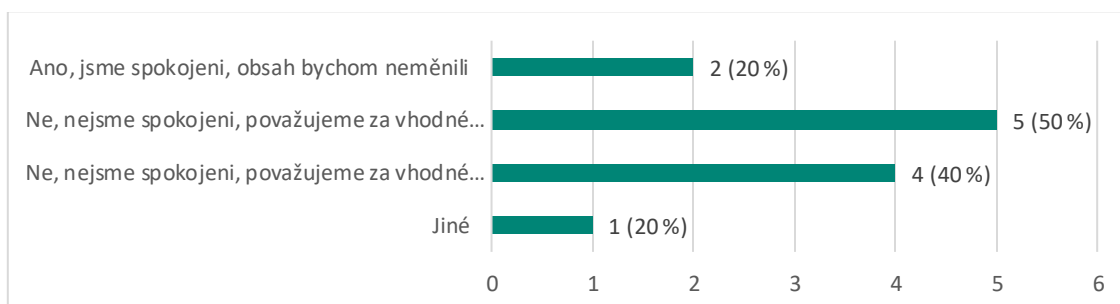
Dotazník byl velmi podobný dotazníkům pro soudy.²³ Navíc jsme se akademických pracovišť ptali, zda žádala od 1. 1. 2023 o poskytnutí rozhodnutí prostřednictvím žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb.

Od akademických pracovišť jsme získali jen deset odpovědí, z toho za jedno pracoviště odpověděli dva akademičtí pracovníci (zpracovali jsme obě tyto odpovědi samostatně, protože se v některých otázkách lišily). Celkem tedy máme odpověď z devíti pracovišť, což tvoří necelou pětinu (17 %, 9 z 53) z celkového počtu oslovených. Výsledky dotazníkového šetření jsou tedy pouze ilustrační, byť zahrnují podnětné komentáře a návrhy.

4.1 Rozsah databáze rozhodnutí

Jak je zřejmé z grafu 16, většina akademických pracovišť spíše nesouhlasí se stávajícím rozsahem databáze (výběr typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend), ať už proto, že by zveřejnila i rozhodnutí z dalších agend (50 %) nebo i některá další rozhodnutí (40 %). Pouze dvě akademická pracoviště (20 %) jsou spokojená a obsah by neměnili.

Graf 16 Hodnocení obsahu databáze soudních rozhodnutí ohledně výběru typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend dle akademických pracovišť (N=9+1)

Pozn.: Součet podílů netvoří 100 %, respondenti mohli označit více možností.

Znění otázky: „Jste spokojeni se současným obsahem databáze – výběrem typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend?“

23 S tím rozdíl em, že a akademických pracovišť js me se neptali, kolik zveřejnila rozhodnutí.

Pokud šlo o další rozhodnutí, která by akademická pracoviště v databázi uvítala, uvedla následující:

- rozhodnutí rejstříkových soudů, např. zápis změny předmětu podnikání obchodní společnosti apod.;
- rozsudky pro uznání a zmeškání;
- rozhodnutí o schválení smíru;
- některá důležitá rozhodnutí i krajských a okresních soudů (bez bližší specifikace).

Ústav práva a technologií PrF MUNI (zástupce II) má za to, že je „*nutné zajistit zveřejňování maximálního množství všech rozhodnutí (všech procesních forem a ve všech agendách)*“.

Z dalších agend by akademická pracoviště ocenila, kdyby soudy zveřejňovaly zejména rozhodnutí v trestních věcech.

„Rozhodně nižší rozhodnutí v trestních věcech, procesní trestní i civilní. Vlastně ideálně vše, co nebude zasahovat do práv jednotlivce (výjimky by mohly být trestní věci s mladistvými pachateli, se zvláště zranitelnými oběťmi trestných činů apod).“

Ústav práva a technologií, PrF MUNI, zástupce I

„Trestní rozhodnutí, primárně odsuzující rozsudky a trestní příkazy, ale ideálně i rozhodnutí o výkonech trestů. Toto považujeme za naprosto zásadní.“

Katedra trestního práva PF UK

Podrobnější komentář doplnila Katedra obchodního práva Právnické fakulty UK. Autor uvedl, že plně nerozumí kritériím, podle nichž se daná rozhodnutí zveřejňují. Ocenil by, kdyby databáze uváděla, která rozhodnutí jsou vždy zveřejňována, včetně dané lhůty pro zveřejnění. Stejně tak by uvítal v databázi propojení senátů, které se dané agendě věnují.

„(...) ani u civilních rozhodnutí není dán přesný klíč (pro zveřejnění – pozn. autora). Jen příkladmo v případě senátu 14 Cmo (Vrchní soud v Praze) vím o více rozhodnutích, než jakými jsou ta, která jsou v databázi uvedena. Ale to se týká takřka všech senátů všech soudů, které jsem vyzkoušel. Soudím přitom, že databáze je značně neúplná (odhadoval bych min. z 80 či 90 %, ale jde opravdu jen o můj hrubý odhad).“

Katedra obchodního práva Právnické fakulty UK

4.2 Práce s databází rozhodnutí, uživatelská přívětivost

Většina akademických pracovišť (80 %) využívá databázi rozhodnutí při své práci. Pouze dvě pracoviště (20 %) databázi nevyužívají. Ústav práva a technologií PrF MUNI

(zástupce II) databázi nevyužívá s odkazem na nízkou reprezentativitu obsahu a Katedra finančního práva a finanční vědy PF UK využívá jiné databáze.

„Momentálně využíváme specializované komerční databáze, na které jsme zvyklí a které má fakulta zdarma k dispozici.“

Katedra finančního práva a finanční vědy PF UK

Pouze tři pracoviště (38 %) z těch, která s databází pracují, považují vyhledávání v ní za uživatelsky přívětivé. Ostatní (62 %) spatřují následující nedostatky:

- absence vyhledávání podle klíčových slov,
- nedostatečná indexace a kategorizace věcného zařazení,
- nedostatečná hierarchizaci rozhodnutí (změněno, zrušeno atd.),
- nefunkčnost hesel,
- absence data rozhodnutí v seznamu vyhledaných rozhodnutí,
- málo podrobná nápověda,
- nedostatečné filtrování seznamu výsledků,
- nedostatky u stahování výsledků (hromadné stahování, formát stažených dokumentů).

„Databáze se evidentně snaží přizpůsobit té, kterou má Nejvyšší soud. Graficky se jí to zcela nepodařilo a nepůsobí moderně ani přívětivě. Po formální stránce (její struktura) se to z velké části podařilo, avšak mám následující připomínky:

1. *Z drobností bych uvedl, že databáze Nejvyššího soudu používá jako zástupný znak ,*‘, ale databáze na justice.cz používá ,?’. Nejde o nic zásadního, jen pro celkovou práci by bylo lepší, pokud by obě databáze fungovaly stejně a člověk nemusel přemýšlet, ve které se zrovna nachází.*
2. *Za horší považuji nefunkčnost hesel. Ačkoli vyhledávač nabízí možnost vybrat hesla, žádná hesla ve výběru nejsou. To pak vede k tomu, že při vyhledání rozhodnutí konkrétního senátu se často zobrazí jen seznam spisových značek spolu s uvedením soudů, což uživateli databáze příliš k ničemu není. Řešení se podle mého názoru nabízí dvojí – a) mít u každého rozhodnutí právní větu, anebo alespoň slovní popis toho, čeho se rozhodnutí po právní stránce týká, b) mít u každého rozhodnutí uváděna hesla. V ideálním případě (kvůli jednotnosti) ta, která používá Nejvyšší soud. (...)*

Katedra obchodního práva PF UK

- „1. Náповěda by měla být u každé vyhledávací kategorie.*
- 2. Náповěda by měla být detailnější (například není uvedeno při vyhledávání fulltextu, zda se užívá lemmatizace a jak daleko od sebe budou vyhledávané výrazy, jakým způsobem vznikají klíčová slova a třeba i nějaký jmenný seznam apod.).*
- 3. Seznam výsledků nelze dále filtrovat – to považuji za největší slabinu.*
- 4. Vyhledávací maska by mohla určitě obsahovat ještě vztah k předpisům a ustanovením, citační vazby tematické kategorie.*
- 5. Rozhodnutí nejdou stahovat po více hromadě (za účelem automatické textové analýzy a pro výzkumné účely).“*

Ústav práva a technologií, PrF MUNI, zástupce I

„Možnost podobně jako na Slovensku stáhnout rozhodnutí v .json / jiném jednoduše zpracovatelném formátu. Pro výzkumné účely nechci primárně vyhledávat v masce MSp, ale mít možnost pracovat s texty sám.“

Katedra trestního práva PF UK

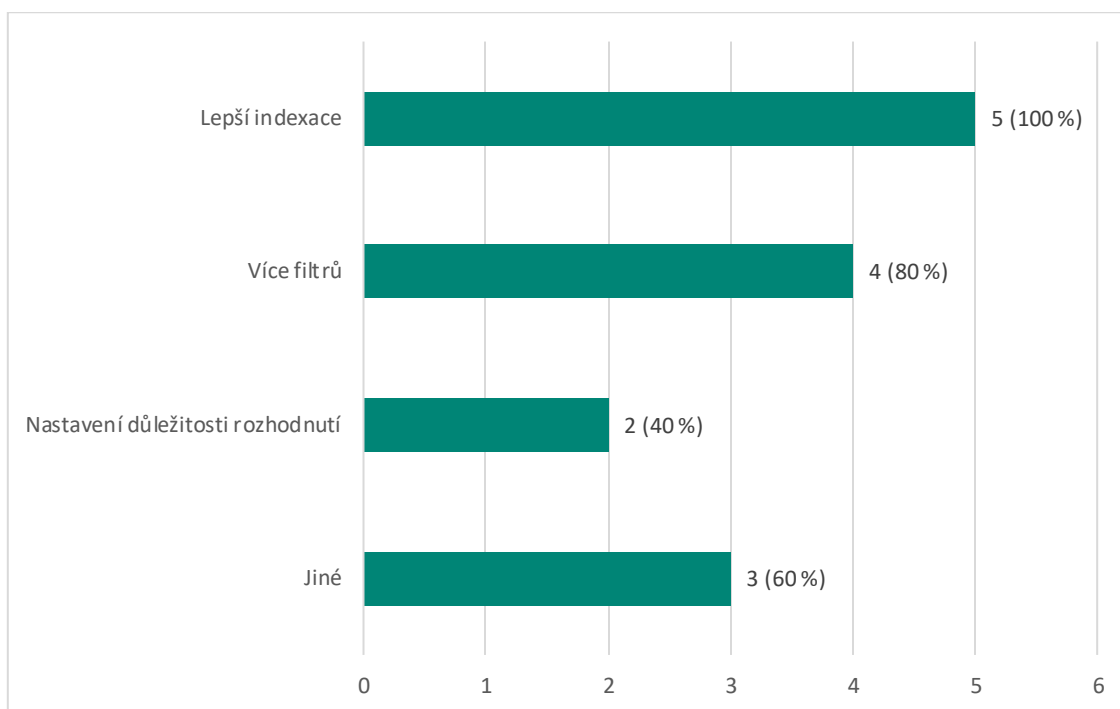
Více než třetina pracovišť (37 %), které pracují s databází, je spokojena s výsledkem vyhledávání (tedy, že výsledek vyhledávání odpovídá tomu, co hledal a).

Ta pracoviště, která nejsou spokojená (63 %), uvedla, co by se mělo ve vyhledávání změnit, aby vyhledávání více odpovídalo jejich očekáváním (graf 17). Všechna pracoviště uvedla, že by ocenila lepší indexaci (100 %) a většina z nich i více filtrů (80 %). Méně pracovišť už by ocenilo nastavení důležitosti rozhodnutí (40 %). Z jiných návrhů zaznělo doporučení doplnit o:

- další filtrování výsledků,
- možnost řazení rozhodnutí vyhledávaných podle pojmu dle četnosti tohoto pojmu v rozhodnutí (např. funkcionalita ASPI), či dle jiných volených kritérií (např. data vydání rozhodnutí).

Graf 17 Návrhy od akademických pracovišť na zlepšení vyhledávání v databázi rozhodnutí (N=5)

Pozn.: Součet podílů netvoří 100 %, respondenti mohli označit více možností.

Znění otázky: „Co by se ve vyhledávání mělo změnit, aby výsledek vyhledávání více odpovídal Vaším očekáváním?“

4.3 Pseudonymizace

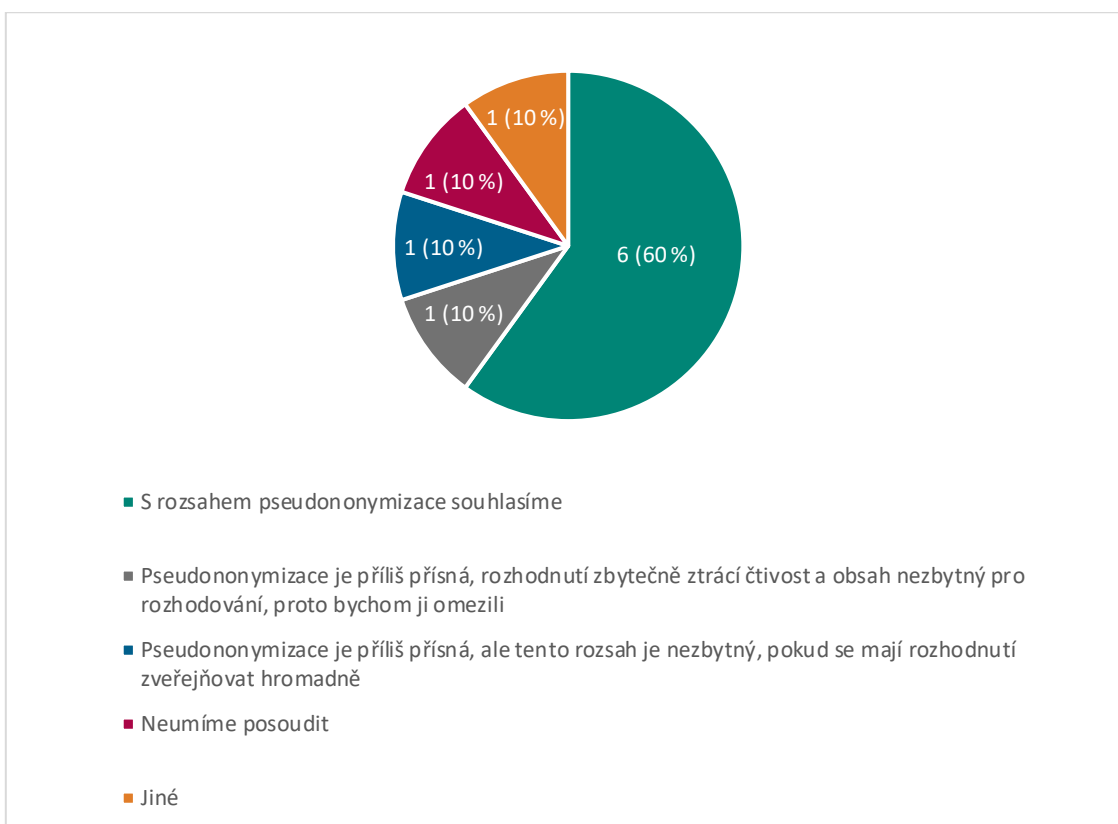
Jak je zřejmé z grafu 18, téměř dvě třetiny akademických pracovišť souhlasí se stávajícím rozsahem pseudonymizace rozhodnutí pro databázi (60 %). Dvě pracoviště hodnotí pseudonymizaci jako příliš přísnou (20 %). Odpověď v kategorii „Jiné“ se soustředí na limity ruční pseudonymizace a namítá zejména nejednotnost pseudonymizace mezi soudy.

„Základním problémem je dle mého názoru ruční pseudonymizace, která pak nesplňuje stejné standardy u všech rozhodnutí všech soudů, dokonce i v jednom konkrétním rozhodnutí občas lze nalézt nějaký údaj jednou pseudonymizován, podruhé ne apod. Nelze tedy říct, zda je obecně pseudonymizace spíše přísná či spíše nedostatečná. Rozhodně by ale měla být více méně sjednocená (samozřejmě s respektem k výjimkám ve specifických případech). A ideálně automatizovaná s případným manuálním dohledem.“

Ústav práva a technologií, PrF MUNI, zástupce I

Graf 18 Hodnocení současného rozsahu pseudonymizace rozhodnutí zveřejňovaných v databázi – akademická pracoviště (N=9+1)

Znění otázky: „Jaký je Váš pohled na současný rozsah pseudonymizace rozhodnutí zveřejňovaných v databázi?“

4.4 Žádosti o poskytnutí rozhodnutí podle zákona č. 106/1999 Sb.

Pouze dvě akademická pracoviště (20 %) podala žádost o poskytnutí rozhodnutí podle zákona č. 106/1999 Sb. v období od 1. 1. 2023. V obou případech šlo o rozhodnutí, která nejsou v databázi.

Stejně tak nás zajímalo, zda soud po akademických pracovištích požadoval za poskytnutí rozhodnutí náhradu nákladů nebo úhradu poplatku. Tři pracoviště (z toho na jednom pracovišti dva zástupci) nám potvrdila, že ano. Ve všech případech šlo o náhradu nákladů dle § 17 zákona č. 106/1999 Sb.

4.5 Další komentáře

Nad rámec kladených otázek se mohla akademická pracoviště vyjádřit k tématu zveřejňování rozhodnutí v databázi, čehož využila tři (30 %).

Dvě pracoviště zdůraznila potřebu zveřejňování pro výzkumné účely, kdy stávající nedostačující úroveň zveřejňování má neblahý vliv na výsledky vědecké práce, ať už s ohledem na reprezentativitu či validitu daných šetření.

„Ano, texty soudních rozhodnutí by měly být uveřejňovány v co největší šířce a ideálně automaticky pseudonymizovány, aby nebyly žadatelům dle zákona č. 106/1999 Sb. vyměřovány náklady na ruční pseudonymizaci při žádosti o větší počet rozhodnutí. To je důležité zejména z výzkumných účelů, ke kterým je obvykle potřeba větší množství rozhodnutí, aby statistické výsledky práce s rozhodnutími měly alespoň nějakou validitu.“

Ústav práva a technologií, PrF MUNI, zástupce I

„Rozhodnutí nezveřejňovat trestní rozhodnutí (rozsudky i trestní příkazy; nepočítáme zveřejňování v korupčních věcech) považujeme za výrazně problematické. Popisy skutků jsou zásadní pro vědeckou práci i pro činění rozhodnutí např. o (ne)vhodnosti kriminalizace jednotlivých jednání či vhodnosti uloženého trestu, tedy pro zásadní rozhodnutí, která má učinit státní správa. Nerozumíme tomu, proč jsou zveřejňované věci C, kterých je výrazně více než věci T.“

Katedra trestního práva PF UK

Dále zaznělo doporučení na jednotné psaní rozhodnutí (např. používání stejných zkratek, mezera před „§“, odstavec se píše „odst.“, uvádět v textu relevantní ustanovení).

„Pokud má vyhledávání plnit svůj účel, je zapotřebí, aby všechna rozhodnutí byla psána jednotným stylem. Tak například zkratka pro občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.) je ‚o. z.‘ (alespoň dle Nejvyššího soudu), a nikoli ‚obč. zák.‘, ‚ObčZ‘ či ‚NOZ‘. (...) Dokud bude existovat nejednotnost zkratek (...), bude vyhledávání obtížné. (...) Nejednotnosti označování zákonů je možné si všimnout např. v případě insolvenčního zákona. (...) Výše uvedené se týká (...) i formátu, jak jsou odkazy na ustanovení uváděny. Např. před ‚§‘ je mezera, odstavec se píše ‚odst.‘ (a ne plným slovem) atd.“

Aby bylo možné vyhledávat přes dotčené předpisy, je zapotřebí, aby při vkládání rozhodnutí do databáze každé rozhodnutí tento dotčený předpis obsahovalo. Resp. lépe řečeno – aby soudci byli řádně instruováni, která dotčená ustanovení právních předpisů jsou relevantní (...).

(...) databáze neobsahuje možnost stáhnout rozhodnutí ve formátu Word. Je možné pouze formát PDF, ale přitom z toho, jak se rozhodnutí zobrazuje, je zřejmé, že někdy muselo být ve Wordu tvořeno. ... učitelé ani studenti nemohou s rozhodnutími příliš dobře pracovat. (...) Poměrně často žádám soudy různých stupňů (od okresních po vrchní) o poskytnutí textu jejich rozhodnutí, a to ve formátu Word. Oba vrchní soudy mi vždy a bez problémů vyhoví (byť mám signály, že nemusí jít o stav trvalý). U okresních a krajských je to tak půl na půl. Už jsem tuto věc párkrát ‚dostal‘ před Ministerstvo spravedlnosti, které v obou případech rozhodlo jinak – jednou že právo na Word mám a podruhé, že nikoliv. (...).“

Katedra obchodního práva PF UK

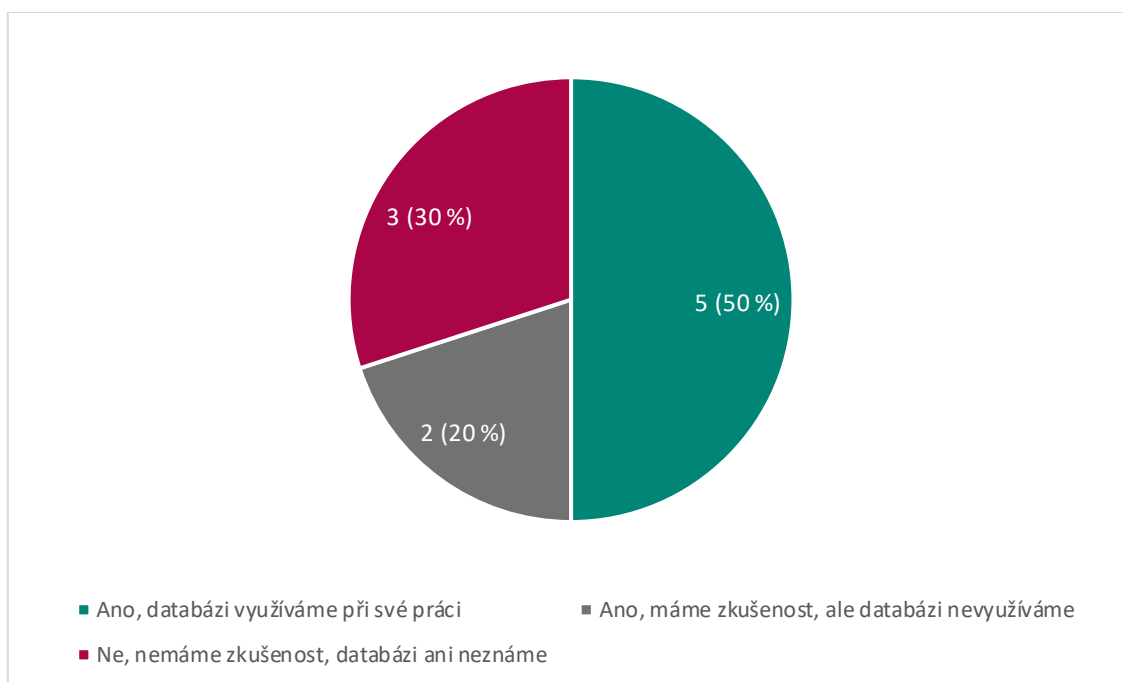
5. Další uživatelé databáze soudních rozhodnutí

Dotazník byl velmi podobný tomu pro akademická pracoviště. Rovněž jsme se ptali, zda žádali od 1. ledna 2023 o poskytnutí rozhodnutí žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb.

Oslovili jsme celkem 19 zástupců občanských poraden, neziskových organizací či novinářů, u kterých jsme se domnívali, že by mohli mít zkušenosti s databází soudních rozhodnutí. Získali jsme deset odpovědí, což tvoří necelou polovinu (47 %, 10 z 19) z celkového počtu oslovených.

Nejprve jsme se ptali, zda vůbec mají zkušenost s vyhledáváním rozhodnutí v databázi (graf 19), což nám potvrdila polovina z nich (50 %). Tři uživatelé (30 %) nemají zkušenost, databázi ani neznají. Dva uživatelé (20 %) s databází zkušenost mají, ale nepracují s ní, protože si vystačí s jinými databázemi (ASPI, Beck, Codexis) anebo databáze neobsahuje rozhodnutí (ať už typy rozhodnutí či rozhodnutí z určitých agend), které potřebují.

Graf 19 Zkušenost dalších uživatelů s vyhledáváním rozhodnutí v databázi soudních rozhodnutí (N=10)

Znění otázky: „Máte zkušenosti s vyhledáváním rozhodnutí v databázi soudních rozhodnutí?“

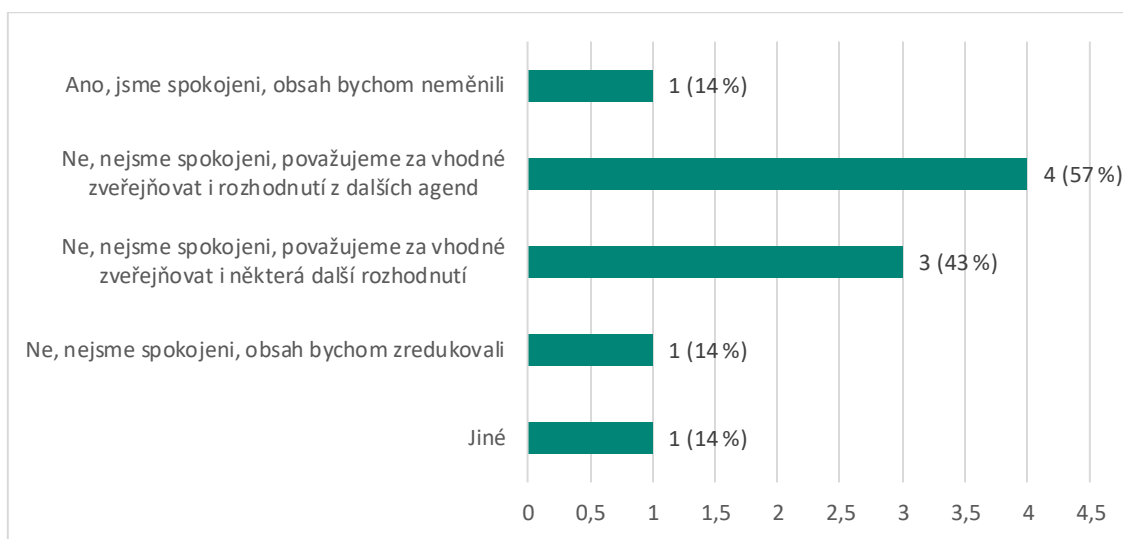
5.1 Rozsah databáze rozhodnutí

Těch uživatelů, kteří měli zkušenost s databází, jsme se ptali, jak hodnotí její obsah (graf 20). Pouze jeden z nich byl spokojený, ostatním v databázi chyběla rozhodnutí i z dalších agend (57 %) a některé typy rozhodnutí (43 %). Jeden uživatel by naopak obsah databáze zredukoval, a to o „bagatelní věci“.

Graf 20 Hodnocení obsahu databáze soudních rozhodnutí ohledně výběru typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend dle dalších uživatelů (N=7)

Pozn. Pozn.: Součet podílů netvoří 100 %, respondenti mohli označit více možností.

Znění otázky: „Jste spokojeni se současným obsahem databáze – výběrem typů zveřejňovaných rozhodnutí a agend?“

Pokud jde o další typy rozhodnutí, uživatelé by uvítali následující:

- „rozhodnutí o věcné příslušnosti, která teď zveřejňuje [Vrchní soud] v Praze na svých stránkách“;
- „vykonávací řízení (trest)“;
- všechna rozhodnutí.

Uživatel, který by uvítal zveřejňovat všechna rozhodnutí, doplnil, že i procesní rozhodnutí mohou být významná pro posouzení rozhodovací praxe soudů.

„Například problematika blokad tzv. dezinformačních webů v souvislosti s útokem Ruska na Ukrajinu byla většinou řešená formou usnesení v civilním i správním právu.“

Uživatelé by rozšířili databázi o rozhodnutí z těchto agend:

- „trest v oblasti sexuálního násilí“;
- „agenda Cm a Cmo“ (pozn. autora – jde o rejstřík řízení v obchodních věcech a odvolacích řízeních v těchto věcech);
- „trest kompletně“;
- „rozhodnutí ze všech agend“.

Jak je zřejmé z grafu 19, pět uživatelů s databází pracuje. Těchto pěti jsme se ptali, zda považují vyhledávání v databázi za uživatelsky přívětivé (přehledné, popisky jsou

srozumitelné atd.). Dva uživatelé (40 %) hodnotí vyhledávání jako přívětivé, zbylí tři (60 %) jej za přívětivé nepovažují. Výhrady od dvou uživatelů směřovaly k tomu, že vyhledávač neumožňuje zadání spisové značky vcelku. Další uživatel by uvítal „větší rozsah filtrů, ale zejména kvalitně zpracovaná open data“.

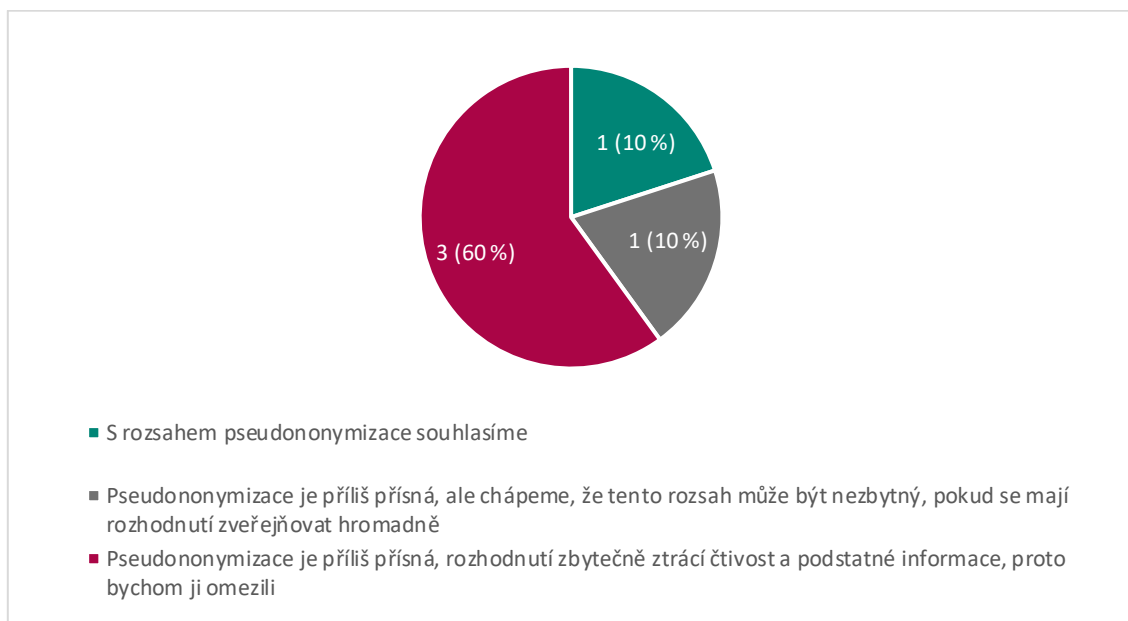
Pouze jeden (20 %) z těchto pěti uživatelů není spokojený s výsledky vyhledávání ve smyslu, že výsledek odpovídá tomu, co hledal. Uvítal by více filtrů a lepší indexaci.

5.2 Práce s databází rozhodnutí, uživatelská přívětivost

5.3 Pseudonymizace

Dalších uživatelů, kteří s databází pracují, jsme se také ptali na to, jak jim vyhovuje stávající rozsah pseudonymizace (graf 21). Tři z těchto pěti (60 %) uvedli, že je pseudonymizace příliš přísná, rozhodnutí ztrácí čtivost a podstatné informace, proto by pseudonymizaci omezili.

Graf 21 Hodnocení současného rozsahu pseudonymizace rozhodnutí zveřejňovaných v databázi – další uživatelé databáze (N=5)

Znění otázky: „Jaký je Váš pohled na současný rozsah pseudonymizace rozhodnutí zveřejňovaných v databázi?“

Tito uživatelé by pseudonymizaci upravili následovně:

- nenahrazovali by čísla právních předpisů ani označení jiných soudních rozhodnutí;
- nahrazovali by jen osobní údaje fyzických osob;
- nenahrazovali by informace o úředních či právnických osobách.

5.4 Žádosti o poskytnutí rozhodnutí podle zákona č. 106/1999 Sb.

Čtyři z deseti (40 %) dalších uživatelů databáze žádali o poskytnutí rozhodnutí podle zákona č. 106/1999 Sb. v období od 1. ledna 2023. Nejčastěji proto, že daná rozhodnutí nebyla v databázi.

Ve třech z těchto čtyř případů soud požadoval po uživatelích náhradu nákladů dle § 17 zákona č. 106/1999 Sb. Všichni tři žadatelé náhradu uhradili. Náhrada nákladů dosahovala těchto výší:

- „200 Kč za hodinu, průměrný čas za jednu stránku anonymizace se různil.“
- „V řádech stovek korun.“
- „Jde v jednotlivých případech o řádově tisíce korun. Nutno dodat, že s ohledem na požadované úhrady své dotazy jako novináři už preventivně zužujeme, což komplexní veřejné debatě neprospívá, obvykle musíme optiku našeho reportování zúžit (např. na vybrané případy), a kontext tak absentuje.“

5.5 Další komentáře

I další uživatelé se mohli vyjádřit nad rámec kladených otázek. Příležitosti využilo šest z nich (60 %).

Jeden uživatel by ocenil navýšení počtu zveřejněných rozhodnutí. Má za to, že by rozhodnutí šla lépe předvídat a sjednotila by se praxe rozhodovacích soudů.

„Zveřejňování anonymizovaných rozhodnutí považuji za samozřejmost, kterou však bohužel soudy ne vždy plní. V době moderních technologií by se jistě dalo zajistit, aby počet zveřejněných rozhodnutí byl podstatně vyšší. Díky zveřejnění by pak bylo možné lépe předvídat rozhodnutí, ale i sjednotit rozhodovací praxi soudů.“

Více uživatelů poukázalo na nesprávná metadata (např. chybná data vydání, čísla zákonných ustanovení).

Stejně jako u akademických pracovišť znovu vyvstal požadavek na dobře zpracovatelný formát, ve kterém by šla rozhodnutí stahovat.

*„Rozhodnutí by měla být stažitelná jednoduše např. ve formátu .json podobně jako na Slovensku (<https://obcan.justice.sk/opendata>, *Súdne rozhodnutia*).“*

Dále uvedli, co by ocenili specificky u opatrovnické agendy:

„(...) chybí faktor sledování ‚životnosti soudního rozhodnutí‘ – jak často a po jaké době se rodiče obrací znovu na soud s návrhem na změnu péče a výživy. ... nikde není uvedeno, jestli soudce rozhodl meritorně nebo šlo o ‚schválení rodičovské dohody‘.“

V neposlední řadě zdůraznili, že rozsah zveřejňování informací by neměl určovat ministr vyhláškou, protože jeho rozhodování je logicky politicky poplatné.

6. Advokáti

Advokátů jsme se ptali na shodné otázky jako akademických pracovníků. Dotazník vyplnilo 12 advokátů. Výsledky dotazníkového šetření jsou tedy pouze ilustrační. Zahrnují však další podnětné komentáře a návrhy.

Advokáti, kteří nejsou spokojeni s agendami zveřejňovaných rozhodnutí, by do databáze zahrnuli:

- rozhodnutí ze správního soudnictví;
- trestní agendu v plném rozsahu;
- rozhodnutí o nezákonné detenci;
- rozhodnutí z opatrovnických sporů (péče o nezletilé, a to včetně „dohod“ schválených rozsudkem u „cochemských soudů“);
- „Veřejnost by měla být informována, jak soudy vykládají zákony, a odpadly by stížnosti na svévolná a zejména nezákonná rozhodnutí zejména v opatrovnických věcech, kdy si jednotlivci/soudci dělají, co chtějí a vytvořil se zde obchod soudců s nezletilými dětmi a vydírání zoufalých rodičů.“
- rozhodnutí z trestní agendy týkající se domácího násilí, stalkingu (souvinnost s opatrovnickými spory);
- rozhodnutí z agendy rozhodování o nezákonné detenci;
- všechna rozhodnutí ze všech agend (aby nedocházelo ke ztrátě či manipulaci);
- „Obecně je málo rozhodnutí obecných soudů. Spokojenost může být jen s rozhodnutím NS ČR a NSS ČR.“
- Napříč agendami by přidali také rozhodnutí procesní (např. o vyloučení soudce či další osoby atd.) a o předběžných opatřeních.

Většina odpovídajících advokátů databázi používá při své práci. Dva, kteří ji neužívají, jako důvod uvedli:

- extenzivní pseudonymizaci, která často znemožňuje orientaci v rozsudku, v textu často nelze poznat, jestli se mluví o žalobci nebo žalovaném;
- nedostatečný obsah databáze („Není tam to, co potřebuji.“).

Advokáti, kteří uvedli, že vyhledávání v databázi není uživatelsky přívětivé, doporučili:

- umožnit lematizaci;

- zlepšit vyhledávání dle slov [„nevyhledá podle slova z odůvodnění, ani když je zadáno konkrétní slovo v konkrétním tvaru, jak je uvedeno v textu odůvodnění (opakovaně)“];
- doplnit vyhledávání podle právní normy.

S výsledky vyhledávání jsou spokojeni jen 4 advokáti. Ostatní doporučují

- zavést více filtrů,
- zlepšit indexaci,
- nastavit důležitost rozhodnutí,
- vyhledávání ve výsledcích,
- vyhledávání podle právní normy.

Advokáti, kteří považují pseudonymizaci za příliš širokou, uvedli, i co je nadbytečné anonymizovat:

- údaje o charakteru újmy na zdraví;
- finanční částky:

„Jako příklad, jak nemá vypadat anonymizované rozhodnutí, protože je v této anonymizované podobě téměř nepoužitelné, lze uvést rozsudek MS Ph, 69 Co 47/2022-178 ze dne 5. 10. 2022. Neanonymizoval bych proto tyto údaje: Identifikaci právnických osob včetně státu. Identifikaci právních zástupců účastníků řízení. Je zbytečné anonymizovat částky, o které v řízení jde či byly přiznány či nepřiznány, či jen zmíněny v odůvodnění daného rozhodnutí. Hledám-li např. judikaturu k náhradě za nemajetkovou újmu, nedozvím se, jakou výši náhrady soudy obvykle přiznávají. To samé, hledám-li obvyklou výši náhrady za zřízení věcného břemene atd. Je naprosto nesmyslně anonymizována spisová značka či číslo ochranné známky, které se řízení týká. Naprosto nesmyslně jsou anonymizovány aplikované právní předpisy (včetně jejich zkratk a jednotlivých §§), citovaná rozhodnutí soudů včetně ustálené judikatury (spisové značky a data jejich vydání), jiná data (např. kdy řízení započalo a kdy skončilo, kdy byl učiněn určitý úkon v řízení). Chci-li zjistit, jak vysokou náhradu přiznávají soudy za nepřiměřenou délku řízení o určité délce, nemohu to díky anonymizaci zjistit, protože se nedozvím, kdy řízení započalo a kdy skončilo. Nesmyslně jsou anonymizovány jakékoli dvojciferné číslice (např. počet let, měsíců či dnů). Zcela nesmyslně jsou v textu odůvodnění anonymizována slova jako ‚stavu‘, ‚sice‘, ‚Česká republika‘, ‚zdravotního stavu‘, ‚trestní‘, ‚Úmluvy‘, ‚Ústavního‘, zkratky ‚ESLP‘, ‚Odpšk‘ či ‚ÚPV‘.“

Dále doporučují zavést iniciály, aby se dalo orientovat v textu.

Z odpovědí advokátů dále vyplynulo, že žádají soudy o poskytnutí rozhodnutí, která v databázi nejsou, na základě zákona č. 106/1999 Sb. Setkávají se i s tím, že soudy zpoplatňují poskytnutí rozhodnutí (dle § 17 zákona č. 106/1999 Sb. či i jinými poplatky).